

۱-۴-۳- ورود شریک جدید به شرکت

در زمان ورود شریک جدید به شرکت باید نوع مبادله سرمایه‌ای بین شرکا مشخص گردد و این مبادله ممکن است به دو حالت زیر صورت پذیرد :

— مبادله شریک جدید با شرکای قدیمی : که این نوع مبادله، مبادله بین اشخاص حقیقی می‌باشد.

— مبادله شریک جدید با شرکت : که این نوع مبادله، مبادله بین شخص حقیقی (شریک جدید) با شخص حقوقی (شرکت) است.

تذکر : در ورود شریک جدید به شرکت تضامنی، شریک جدید با هر نسبتی که در شرکت وارد شده باشد مسئول تمام تعهدات قبلی شرکت نیز می‌باشد.

مبادله شریک جدید با شرکای قدیم : در این حالت سرمایه شرکت تغییری نمی‌کند. یعنی سرمایه شرکت قبل از ورود شریک و بعد از آن یکسان و برابر است. و چون که این نوع مبادله، مبادله اشخاص حقیقی با یکدیگر است مبلغ ریالی مبادله، ملاک سنجش و ثبت رویداد قرار نمی‌گیرد بلکه ارزش دفتری سرمایه مبادله شده ملاک ثبت می‌باشد و بابت این مبادله ثبت زیر انجام می‌شود :

سرمایه شریک (شرکای) واگذارنده ××

سرمایه شریک (شرکای) جدید ××

بابت مبادله سرمایه و ورود شریک جدید

مثال نمونه ۱ : علوی و احمدی به ترتیب با سرمایه‌ای معادل ۳/۰۰۰/۰۰۰ و ۴/۰۰۰/۰۰۰ ریال شرکای شرکت تضامنی هستند.

با توافق شرکا تقوی با پرداخت مبلغ ۱/۰۰۰/۰۰۰ ریال به علوی ۳٪ سرمایه وی را خریداری و به عنوان شریک جدید وارد شرکت می‌شود.

مطلوبست : ثبت این رویداد.

دفتر روزنامه شرکت تضامنی ...

ردیف	تاریخ	شرح	عطف	بدهکار	بستانکار
۱		سرمایه علوی سرمایه تقوی بابت ورود تقوی شریک جدید		۹۰۰/۰۰۰	۹۰۰/۰۰۰

سرمایه واگذاری علوی $۹۰۰/۰۰۰ = ۳\% \times ۳/۰۰۰/۰۰۰$

مثال نمونه ۲ : اکبری و محسنی به ترتیب با سرمایه‌های معادل ۶/۰۰۰/۰۰۰ و ۴/۰۰۰/۰۰۰ ریال شرکای شرکت تضامنی

هستند. با توافق شرکا آذری با پرداخت مبلغ ۵/۰۰۰/۰۰۰ ریال به محسنی کل سرمایه وی را خریداری و به عنوان شریک جدید وارد شرکت شد.

مطلوبست : ثبت این رویداد.

دفتر روزنامه شرکت تضامنی ...

ردیف	تاریخ	شرح	عطف	بدهکار	بستانکار
۱		سرمایه محسنی سرمایه آذری بابت ورود شریک جدید		۴/۰۰۰/۰۰۰	۴/۰۰۰/۰۰۰

مبادله شریک جدید با شرکت: این نوع مبادله، مبادله شخص حقیقی با شخص حقوقی بوده که موجب افزایش سرمایه می‌شود و می‌تواند در قالب یکی از حالت‌های زیر باشد:

- ۱- ورود شریک جدید با فرض پرداخت مبلغی معادل سرمایه تعیین شده برای وی.
- ۲- ورود شریک جدید با فرض پرداخت مبلغی بیشتر از سرمایه تعیین شده برای وی.
- ۳- ورود شریک جدید با فرض پرداخت مبلغی کمتر از سرمایه تعیین شده برای وی.
- ۴- ورود شریک جدید با تجدید ارزیابی دارایی‌ها و بدهی‌های شرکت.

در صورتی که ارزش دفتری دارایی‌ها و بدهی‌های شرکت (هنگام ورود شریک جدید) مورد توافق شرکای قدیم و جدید قرار بگیرد، شریک یا شرکای جدید بدون ارزیابی مجدد دارایی‌ها و بدهی‌ها وارد شرکت می‌شوند. در غیر این صورت با ورود شریک جدید دارایی‌ها و بدهی‌های شرکت مورد ارزیابی مجدد قرار گرفته و نتیجه تأثیرات ارزیابی‌ها به حساب سرمایه شرکای قدیم منظور می‌گردد.

۱- ورود شریک جدید با فرض پرداخت مبلغی معادل سرمایه تعیین شده برای وی: در این حالت شریک جدید آورده‌ای معادل مبلغ تعیین شده به عنوان سرمایه را به شرکت تحویل می‌نماید. این حالت در واقع عدم اختصاص پاداش به طرفین می‌باشد و بابت این رویداد ثبت زیر انجام می‌شود:

دفتر روزنامه شرکت تضامنی ...

ردیف	تاریخ	شرح	عطف	بدهکار	بستانکار
۱		موجودی نقد سایر اقلام دارایی سرمایه شریک جدید بابت ورود شریک جدید		××	××

تذکر: چنانچه آورده شریک جدید غیر نقدی باشد، الزاماً با ارزش منصفانه بازار ارزیابی می‌گردد.

مثال نمونه ۳: رحمانی و محمدی شرکای یک شرکت تضامنی هستند. با توافق آنان رضایی با پرداخت مبلغ ۱/۵۰۰/۰۰۰ ریال وجه نقد و اختصاص اثانه‌ای به مبلغ ۲/۵۰۰/۰۰۰ ریال به عنوان شریک جدید پذیرفته شد. وجه نقد به حساب بانک شرکت واریز و اثانه به مبلغ ۲/۰۰۰/۰۰۰ ریال مورد توافق قرار گرفت.
مطلوبست: ثبت این رویداد.

دفتر روزنامه شرکت تضامنی ...

ردیف	تاریخ	شرح	عطف	بدهکار	بستانکار
۱		موجودی نقد - بانک اثانه سرمایه رضایی بابت ورود شریک جدید		۱/۵۰۰/۰۰۰ ۲/۰۰۰/۰۰۰	۲/۵۰۰/۰۰۰

۲- ورود شریک جدید با فرض پرداخت مبلغی بیشتر از سرمایه تعیین شده برای وی : در این حالت میزان آورده شریک جدید بیشتر از سرمایه تعیین شده برای وی می باشد. در واقع می توان اظهار داشت که شرکت از سودآوری و حسن شهرت خوبی برخوردار است و به همین دلیل ورود به شرکت برای شریک جدید مطلوبیت زیادی دارد و حاضر است مبلغی بیشتر از سرمایه تعیین شده بپردازد، به عبارت دیگر این حالت اختصاص پاداش برای شرکای قدیم می باشد و اضافه پرداختی شریک جدید به نسبت سود و زیان بین شرکای قدیم تسهیم می گردد و در بستانکار سرمایه آنان ثبت می شود. به صورت زیر :

دفتر روزنامه شرکت تضامنی ...

ردیف	تاریخ	شرح	عطف	بدهکار	بستانکار
۱		آورده شریک جدید		××	
		سرمایه شریک جدید			××
		سرمایه شرکای قدیم به تفکیک			××
		بابت ورود شریک جدید			

مثال نمونه ۴ : امیری و بهرامی با نسبت های سود و زیانی ۲ و ۱ شرکای شرکت تضامنی امیری و بهرامی هستند در تاریخ ۸۹/۵/۱ فرهادی با توافق شرکا به عنوان شریک جدید پذیرفته می شود و مقرر می گردد که مبلغ $4/500/000$ وجه نقد به حساب بانکی شرکت واریز نموده ولی سرمایه وی معادل $3/000/000$ ریال در شرکت منظور گردد و همچنین پس از ورود وی نسبت سود و زیانی شرکا به ترتیب معادل ۲ و ۱ باشد.
مطلوبست : ثبت این رویداد.

اضافه پرداختی فرهادی $4/500/000 - 3/000/000 = 1/500/000$

جمع نسبت ها $3 + 1 = 4$

سهم امیری از اضافه پرداختی فرهادی $1/500/000 \times \frac{2}{3} = 1/000/000$

سهم بهرامی از اضافه پرداختی فرهادی $1/500/000 \times \frac{1}{3} = 500/000$

دفتر روزنامه شرکت تضامنی ...

ردیف	تاریخ	شرح	عطف	بدهکار	بستانکار
۱	۵/۱	موجودی نقد - بانک		$4/500/000$	
		سرمایه فرهادی			$3/000/000$
		سرمایه امیری			$1/000/000$
		سرمایه بهرامی			$500/000$
		بابت ورود شریک جدید			

۳- ورود شریک جدید با فرض پرداخت مبلغی کمتر از سرمایه تعیین شده برای وی : در این حالت آورده شریک جدید به شرکت کمتر از مبلغ سرمایه تعیین شده برای وی بوده به دلیل این که شرکای جدید حاضرند برای جذب تخصص یا اعتبار یا

مشارکت شخص به خصوص مبلغی را به عنوان پاداش ورود به وی اختصاص دهند و این کسر پرداختی شریک جدید به نسبت های سود و زیانی بین شرکای قبلی تقسیم می گردد به عبارت دیگر شرکای قدیم به منظور دستیابی به منافع آتی بخشی از کسری سرمایه ایشان را تقبل کرده و این مبلغ به بدهکار حساب سرمایه آنان منظور می گردد و ثبت آن به صورت زیر است :

دفتر روزنامه شرکت تضامنی ...

ردیف	تاریخ	شرح	عطف	بدهکار	بستانکار
۱		آورده های شریک جدید سرمایه شرکای قدیم به تفکیک سرمایه شریک جدید بابت ورود شریک جدید		×× ××	××

مثال نمونه ۵: آرامش و سلامت شرکای شرکت تضامنی با نسبت های مساوی هستند، با توافق آنان شاداب با واریز مبلغ $3/000/000$ وجه نقد به حساب بانکی شرکت دارای سرمایه ای به ارزش $4/000/000$ ریال می گردد و نسبت های سود و زیانی شرکا پس از ورود شاداب برابر می باشد.

مطلوبست: ثبت این رویداد در تاریخ $1389/5/10$.

$$4/000/000 - 3/000/000 = 1/000/000 \text{ کسر پرداختی شاداب}$$

$$1 + 1 = 2 \text{ جمع نسبت های شرکای قدیم}$$

$$1/000/000 \times \frac{1}{2} = 500/000 \text{ سهم هر شریک قبلی از کسر پرداختی شاداب}$$

دفتر روزنامه شرکت تضامنی ...

ردیف	تاریخ	شرح	عطف	بدهکار	بستانکار
۱	۵/۱۰	موجودی نقد - بانک سرمایه آرامش سرمایه سلامت سرمایه شاداب بابت ورود شریک جدید		۳/۰۰۰/۰۰۰ ۵۰۰/۰۰۰ ۵۰۰/۰۰۰	۴/۰۰۰/۰۰۰

مثال نمونه ۶: سمیر و امیر با سرمایه هایی به ترتیب معادل $10/000/000$ و $8/000/000$ ریال و نسبت های سود و زیانی ۳ و ۲ شرکای شرکت تضامنی سمیر و شریک هستند. با توافق شرکا هژیر با حق تعلق $\frac{1}{4}$ در سرمایه و سود و زیان به عنوان شریک جدید پذیرفته می شود.

مطلوبست: ثبت ورود شریک جدید با هریک از فرض های زیر:

فرض اول: هژیر مبلغ $4/000/000$ ریال وجه نقد به حساب جاری شرکت واریز کند.

فرض دوم: هژیر مبلغ $6/000/000$ ریال وجه نقد به حساب جاری شرکت واریز کند.

فرض سوم : هژیر مبلغ ۸/۰۰۰/۰۰۰ ریال وجه نقد به حساب جاری شرکت واریز کند.
حل فرض اول :

$$\begin{aligned}
 ۱۰/۰۰۰/۰۰۰ + ۸/۰۰۰/۰۰۰ + ۴/۰۰۰/۰۰۰ &= ۲۲/۰۰۰/۰۰۰ && \text{جمع سرمایه ها} \\
 ۲۲/۰۰۰/۰۰۰ \times \frac{۱}{۴} &= ۵/۵۰۰/۰۰۰ && \text{سرمایه هژیر} \\
 ۵/۵۰۰/۰۰۰ - ۴/۰۰۰/۰۰۰ &= ۱/۵۰۰/۰۰۰ && \text{کسر پرداختی سرمایه توسط هژیر} \\
 ۱/۵۰۰/۰۰۰ \times \frac{۳}{۵} &= ۹۰۰/۰۰۰ && \text{سهام سمیر از کسر پرداختی هژیر} \\
 ۱/۵۰۰/۰۰۰ \times \frac{۲}{۵} &= ۶۰۰/۰۰۰ && \text{سهام امیر از کسر پرداختی هژیر}
 \end{aligned}$$

دفتر روزنامه عمومی شرکت تضامنی سمیر و شرکا

ردیف	تاریخ	شرح	عطف	بدهکار	بستانکار
		موجودی نقد - بانک		۴/۰۰۰/۰۰۰	
		سرمایه سمیر		۹۰۰/۰۰۰	
		سرمایه امیر		۶۰۰/۰۰۰	
		سرمایه هژیر			۵/۵۰۰/۰۰۰
		بابت ورود هژیر به عنوان شریک جدید			

حل فرض دوم :

$$\begin{aligned}
 ۱۰/۰۰۰/۰۰۰ + ۸/۰۰۰/۰۰۰ + ۶/۰۰۰/۰۰۰ &= ۲۴/۰۰۰/۰۰۰ && \text{جمع سرمایه ها} \\
 ۲۴/۰۰۰/۰۰۰ \times \frac{۱}{۴} &= ۶/۰۰۰/۰۰۰ && \text{سرمایه هژیر}
 \end{aligned}$$

دفتر روزنامه عمومی شرکت تضامنی سمیر و شرکا

ردیف	تاریخ	شرح	عطف	بدهکار	بستانکار
		موجودی نقد - بانک		۶/۰۰۰/۰۰۰	
		سرمایه هژیر			۶/۰۰۰/۰۰۰
		بابت ورود هژیر به عنوان شریک جدید			

حل فرض سوم :

$$\begin{aligned}
 ۱۰/۰۰۰/۰۰۰ + ۸/۰۰۰/۰۰۰ + ۸/۰۰۰/۰۰۰ &= ۲۶/۰۰۰/۰۰۰ && \text{جمع سرمایه ها} \\
 ۲۶/۰۰۰/۰۰۰ \times \frac{۱}{۴} &= ۶/۵۰۰/۰۰۰ && \text{سرمایه هژیر} \\
 ۸/۰۰۰/۰۰۰ - ۶/۵۰۰/۰۰۰ &= ۱/۵۰۰/۰۰۰ && \text{اضافه پرداختی سرمایه توسط هژیر} \\
 ۱/۵۰۰/۰۰۰ \times \frac{۳}{۵} &= ۹۰۰/۰۰۰ && \text{سهام سمیر از اضافه پرداختی هژیر} \\
 ۱/۵۰۰/۰۰۰ \times \frac{۲}{۵} &= ۶۰۰/۰۰۰ && \text{سهام امیر از اضافه پرداختی هژیر}
 \end{aligned}$$

دفتر روزنامه عمومی شرکت تضامنی سمیر و شرکا

ردیف	تاریخ	شرح	عطف	بدهکار	بستانکار
		موجودی نقد - بانک		۸/۰۰۰/۰۰۰	
		سرمایه سمیر			۹۰۰/۰۰۰
		سرمایه امیر			۶۰۰/۰۰۰
		سرمایه هژیر			۶/۵۰۰/۰۰۰
		بابت ورود هژیر به عنوان شریک جدید			

۴- ورود شریک جدید همراه با تجدید ارزیابی دارایی‌ها و بدهی‌های شرکت : ممکن است در زمان ورود شریک جدید ارزش دفتری دارایی‌ها و بدهی‌های شرکت مورد توافق شرکا نباشد، در این حالت دارایی‌ها و بدهی‌های شرکت توسط کارشناس رسمی دادگستری مورد ارزیابی مجدد قرار می‌گیرد.

ولی قبل از ارزیابی باید صورت‌های مالی تا تاریخ ورود شریک جدید به شرکت تهیه شده و سود یا زیان‌های تقسیم نشده بین شرکا توزیع گشته و همچنین در صورت شناسایی سرقفلی باید آن را به حساب سرقفلی ثبت و نتیجه این تجدید ارزیابی را به حساب سرمایه شرکای قدیمی منتقل نمود.

مراحل حسابداری تجدید ارزیابی به صورت زیر است :

(۱) ابتدا یک حساب به نام حساب تجدید ارزیابی در دفاتر ایجاد می‌گردد.

(۲) اگر دارایی‌ها بیشتر از ارزش دفتری ارزیابی شود، مازاد آن با ثبت زیر به حساب تجدید ارزیابی منتقل می‌گردد.

دفتر روزنامه شرکت تضامنی ...

ردیف	تاریخ	شرح	عطف	بدهکار	بستانکار
		حساب دارایی مربوطه		xx	
		حساب تجدید ارزیابی			xx
		بابت ثبت افزایش ارزش دارایی			

(۳) اگر دارایی‌ها کمتر از ارزش دفتری ارزیابی شود، اختلاف حاصل با ثبت زیر به حساب تجدید ارزیابی منتقل می‌شود.

دفتر روزنامه شرکت تضامنی ...

ردیف	تاریخ	شرح	عطف	بدهکار	بستانکار
		حساب تجدید ارزیابی		xx	
		حساب دارایی مربوطه			xx
		بابت کاهش ارزش دارایی			

تذکر (۱): اگر دارایی ارزیابی شده یک دارایی ثابت باشد، استهلاک انباشته آن به حساب دارایی ثابت مربوطه منتقل و از

حساب‌ها حذف می‌شود.

دفتر روزنامه شرکت تضامنی ...

ردیف	تاریخ	شرح	عطف	بدهکار	بستانکار
		استهلاک انباشته دارایی ثابت دارایی ثابت مربوطه بابت حذف استهلاک انباشته دارایی ثابت ارزیابی شده		××	××

تذکر (۲): اگر دارایی ارزیابی شده حساب‌های دریافتنی باشد و دارای ذخیره مطالبات مشکوک‌الوصول باشد، در صورتی که قرار شود ذخیره حذف شود. این ذخیره نیز با انتقال به حساب تجدید ارزیابی از حساب‌ها حذف می‌گردد.

دفتر روزنامه شرکت تضامنی ...

ردیف	تاریخ	شرح	عطف	بدهکار	بستانکار
		حساب ذخیره مطالبات مشکوک‌الوصول حساب تجدید ارزیابی بابت حذف ذخیره مطالبات مشکوک‌الوصول		××	××

تذکر (۳): اگر حساب دریافتنی ارزیابی نشود و قرار بر این باشد که برای آن ذخیره مطالبات مشکوک‌الوصول منظور شود، به میزان (یا درصد) گفته شده ذخیره در نظر گرفته می‌شود و ثبت زیر انجام می‌شود.

دفتر روزنامه شرکت تضامنی ...

ردیف	تاریخ	شرح	عطف	بدهکار	بستانکار
		حساب تجدید ارزیابی حساب ذخیره مطالبات مشکوک‌الوصول بابت ایجاد ذخیره مطالبات مشکوک‌الوصول		××	××

(۴) اگر بدهی‌های شرکت ارزیابی شود، اختلاف ارزش دفتری با مبلغ ارزیابی شده به حساب تجدید ارزیابی منتقل می‌گردد و به شرح زیر ثبت می‌شود:

دفتر روزنامه شرکت تضامنی ...

ردیف	تاریخ	شرح	عطف	بدهکار	بستانکار
		حساب بدهی‌ها		××	××
		حساب تجدید ارزیابی بابت کاهش ارزش بدهی‌ها		××	
		حساب تجدید ارزیابی حساب بدهی‌ها			××
		بابت افزایش ارزش بدهی‌ها			××

(۵) بابت تجدید ارزیابی هزینه‌هایی پرداخت می‌گردد. اگر این هزینه‌ها را باید شریک جدید بپردازد (براساس توافق شرکا) ثبتی بابت آن در دفاتر صورت نمی‌پذیرد ولی اگر پرداخت این هزینه‌ها برعهده شرکای قدیمی باشد (که توسط شرکت پرداخت می‌شود)، با ثبت صفحه بعد به حساب تجدید ارزیابی منتقل می‌گردد:

دفتر روزنامه شرکت تضامنی ...

ردیف	تاریخ	شرح	عطف	بدهکار	بستانکار
		حساب تجدید ارزیابی حساب موجودی نقد بابت پرداخت هزینه‌های ارزیابی		xx	xx

۶) پس از انجام تمامی مراحل فوق حساب تجدید ارزیابی را مانده‌گیری کرده و بر اساس نسبت‌های سود و زیانی تقسیم و به حساب سرمایه شرکای قبلی منتقل می‌شود. نتیجه حساب تجدید ارزیابی می‌تواند به دو صورت باشد:

الف) اگر مانده حساب تجدید ارزیابی بدهکار باشد، به معنی آن است که زیانی بوجود آمده و سرمایه شرکای قبلی کاسته می‌شود و ثبت آن به قرار زیر است:

دفتر روزنامه شرکت تضامنی ...

ردیف	تاریخ	شرح	عطف	بدهکار	بستانکار
		حساب سرمایه شرکای قبلی به تفکیک حساب تجدید ارزیابی بابت انتقال زیان تجدید ارزیابی		xx	xx

ب) اگر مانده حساب تجدید ارزیابی بستانکار باشد به معنی آن است که سودی به وجود آمده و سرمایه شرکای قبلی افزایش می‌یابد و ثبت آن به قرار زیر است:

دفتر روزنامه شرکت تضامنی ...

ردیف	تاریخ	شرح	عطف	بدهکار	بستانکار
		حساب تجدید ارزیابی حساب سرمایه شرکای قبلی به تفکیک بابت انتقال سود تجدید ارزیابی		xx	xx

مثال نمونه ۷: اتحادی و سلطانی که با نسبت‌های سود و زیانی ۳ و ۲ شرکای یک شرکت تضامنی هستند توافق نمودند که تقوی با واریز مبلغ ۱۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال وجه نقد به حساب جاری شرکت به‌عنوان شریک جدید پذیرفته شود و پس از ورود وی نسبت‌های سود و زیانی به ترتیب ۳ و ۲ و ۱ تغییر یابد. ترازنامه شرکت در زمان ورود تقوی به صورت زیر است:

شرکت تضامنی اتحادی و سلطانی

ترازنامه

به تاریخ ۸۹/۶/۳۱

موجودی نقد - بانک	۱۰/۰۰۰/۰۰۰	حساب‌های پرداختی	۹/۰۰۰/۰۰۰
حساب‌های دریافتی	۱۲/۰۰۰/۰۰۰	اسناد پرداختی	۱۱/۰۰۰/۰۰۰
موجودی کالا	۱۵/۰۰۰/۰۰۰	سرمایه اتحادی	۱۷/۰۰۰/۰۰۰
ملزومات	۱/۰۰۰/۰۰۰	سرمایه سلطانی	۱۵/۰۰۰/۰۰۰
ساختمان	۱۴/۰۰۰/۰۰۰		
جمع دارایی‌ها	۵۲/۰۰۰/۰۰۰	جمع بدهی و سرمایه	۵۲/۰۰۰/۰۰۰

اطلاعات زیر در دست است :

- ۱- برای حساب‌های دریافتنی %۱ ذخیره منظور شد.
 - ۲- موجودی کالا به مبلغ ۱۸/۰۰۰/۰۰۰ ریال ارزیابی شد.
 - ۳- موجودی ملزومات فاقد ارزش تلقی شد.
 - ۴- ساختمان به مبلغ ۳/۰۰۰/۰۰۰ ریال بیشتر ارزیابی شد.
 - ۵- حساب‌های پرداختی مبلغ ۷/۰۰۰/۰۰۰ ریال ارزیابی گردید
 - ۶- مخارج ارزیابی به مبلغ ۸۰۰/۰۰۰ ریال توسط شرکت پرداخت شد.
- مطلوبست :

- ۱- انجام ثبت‌های مربوط به ارزیابی دارایی‌ها و بدهی‌ها
- ۲- ثبت ورود شریک جدید
- ۳- تنظیم ترازنامه شرکت جدید.

حل :

دفتر روزنامه شرکت تضامنی ...

ردیف	تاریخ	شرح	عطف	بدهکار	بستانکار
۱	۶/۳۱	حساب تجدید ارزیابی حساب ذخیره مطالبات مشکوک‌الوصول		۱/۲۰۰/۰۰۰	۱/۲۰۰/۰۰۰
۲		حساب موجودی کالا حساب تجدید ارزیابی		۳/۰۰۰/۰۰۰	۳/۰۰۰/۰۰۰
۳		حساب تجدید ارزیابی حساب ملزومات		۱/۰۰۰/۰۰۰	۱/۰۰۰/۰۰۰
۴		حساب ساختمان حساب تجدید ارزیابی		۳/۰۰۰/۰۰۰	۳/۰۰۰/۰۰۰
۵		حساب‌های پرداختی حساب تجدید ارزیابی		۲/۰۰۰/۰۰۰	۲/۰۰۰/۰۰۰
۶		حساب تجدید ارزیابی حساب موجودی نقد		۸۰۰/۰۰۰	۸۰۰/۰۰۰
۷		حساب تجدید ارزیابی حساب سرمایه اتحادی حساب سرمایه سلطانی		۵/۰۰۰/۰۰۰	۳/۰۰۰/۰۰۰ ۲/۰۰۰/۰۰۰
۸		حساب موجودی نقد حساب سرمایه تقوی		۱۰/۰۰۰/۰۰۰	۱۰/۰۰۰/۰۰۰

حساب تجدید ارزیابی

۳/۰۰۰/۰۰۰ (۲)	۱/۲۰۰/۰۰۰ (۱)
۳/۰۰۰/۰۰۰ (۴)	۱/۰۰۰/۰۰۰ (۳)
۲/۰۰۰/۰۰۰ (۵)	۸۰۰/۰۰۰ (۶)
۸/۰۰۰/۰۰۰	۳/۰۰۰/۰۰۰
۵/۰۰۰/۰۰۰ (۷)	۵/۰۰۰/۰۰۰ (۷)

شرکت تضامنی اتحادی و شرکا

ترازنامه

به تاریخ ۱۳۸۹/۶/۳۱

بدهی ها :		دارایی ها :	
۷/۰۰۰/۰۰۰	حساب های پرداختی	۱۹/۲۰۰/۰۰۰	موجودی نقد
<u>۱۱/۰۰۰/۰۰۰</u>	اسناد پرداختی	۱۲/۰۰۰/۰۰۰	حساب های دریافتی
۱۸/۰۰۰/۰۰۰	جمع بدهی ها	(۱/۲۰۰/۰۰۰)	کسر شود : ذخیره م.م
	سرمایه شرکا :	۱۰/۸۰۰/۰۰۰	خالص حساب های دریافتی
۲۰/۰۰۰/۰۰۰	سرمایه اتحادی	۱۸/۰۰۰/۰۰۰	موجودی کالا
۱۷/۰۰۰/۰۰۰	سرمایه سلطانی	<u>۱۷/۰۰۰/۰۰۰</u>	ساختمان
<u>۱۰/۰۰۰/۰۰۰</u>	سرمایه تقوی		
<u>۴۷/۰۰۰/۰۰۰</u>	جمع سرمایه شرکا		
<u><u>۶۵/۰۰۰/۰۰۰</u></u>	جمع بدهی و سرمایه	<u><u>۶۵/۰۰۰/۰۰۰</u></u>	جمع دارایی ها

سرقفلی^۱ : سرقفلی در مفهوم عام به معنی حق کسب و پیشه می باشد و عبارت است از مجموعه عواملی که موجب می شود قیمت سهام یا سهم الشرکه و یا سرمایه، بیش از ارزش دفتری آن ارزیابی شود. این عوامل عبارت است از :

- ۱- محل یا وضعیت جغرافیایی شرکت.
- ۲- داشتن وضعیت انحصاری یا نیمه انحصاری در تجارت یا استفاده از مزایای خاص نسبت به سایر رقبا.
- ۳- حسن شهرت تجاری یا تخصص شرکا.
- ۴- وجود علایم تجاری مؤثر در جلب مشتری (برند) و تبلیغات مطلوب آن.
- ۵- داشتن مدیریت لایق و کارکنان علاقه مند.

توجه : بدیهی است با ورود شریک جدید و سهم شدن وی در منافع آتی شرکت، نسبت های تقسیم سود شرکای قدیمی تغییر نموده و به شرح زیر قابل محاسبه است :

سود و زیان	۱	
مورد توافق قرار گرفته و معلوم است		سهم شریک جدید
سهم شریک جدید - ۱		بقیه سود و زیان
نسبت سهم قبلی × بقیه سود و زیان		سهم شریک قدیمی اول
نسبت سهم قبلی × بقیه سود و زیان		سهم شریک قدیمی دوم

مثال : حسنی و حسینی و محسنی به ترتیب به نسبت های $\frac{1}{6}$ و $\frac{2}{6}$ و $\frac{3}{6}$ در سود و زیان شرکت تضامنی سهم می باشند. با توافق شرکا، احسانی به عنوان شریک جدید به شراکت پذیرفته شد و در $\frac{1}{3}$ سود و زیان سهم گردید. محاسبه نسبت های جدید به

۱- جهت سهولت یادگیری و پیچیدگی مبحث سرقفلی در کتاب حاضر به آن پرداخته نمی شود.

شرح صفحه بعد می باشد :

تمام سود و زیان	۱	خلاصه نسبت ها			
سهام احسانی - شریک جدید	$\frac{1}{3}$				
بقیه سود و زیان	$1 - \frac{1}{3} = \frac{2}{3}$	$\frac{1}{9}$	$\frac{2}{9}$	$\frac{1}{3}$	$\frac{1}{3}$
سهام جدید حسینی	$\frac{2}{3} \times \frac{1}{6} = \frac{2}{18} = \frac{1}{9}$	=	=	=	=
سهام جدید حسینی	$\frac{2}{3} \times \frac{2}{6} = \frac{4}{18} = \frac{2}{9}$	$\frac{1}{9}$	$\frac{2}{9}$	$\frac{3}{9}$	$\frac{3}{9}$
سهام جدید محسنی	$\frac{2}{3} \times \frac{3}{6} = \frac{6}{18} = \frac{1}{3}$	$\frac{1}{9}$	$\frac{2}{9}$	$\frac{3}{9}$	$\frac{3}{9}$

✓ پرسش‌های چهار گزینه‌ای ✕

۱- امیری و حسینی، شرکای شرکت تضامنی امیری و شرکا هستند. سرمایه آنان به ترتیب $3/000/000$ و $5/000/000$ ریال می باشد. شرکا موافقت کرده اند که خانم نوایی با پرداخت مبلغ $1/000/000$ ریال به امیری و $2/000/000$ ریال به حسینی، معادل ۴۰ درصد سرمایه شرکت را خریداری نماید. سهم الشرکه خانم نوایی در چنین حالتی چقدر خواهد بود.

- (الف) $3/200/000$ ریال
 (ب) $3/000/000$ ریال
 (ج) $900/000$ ریال
 (د) $1/500/000$ ریال

۲- کرمی و افشار، به نسبت ۵ و ۳ در یک شرکت تضامنی شریک هستند. با توافق آنها، خانم اصفهانی با پرداخت $1/500/000$ ریال وارد شرکت شده اما سرمایه او معادل $2/700/000$ ریال در نظر گرفته می شود. مابه التفاوت مذکور به چه نسبتی از سوی کرمی و افشار تأمین خواهد شد؟

- (الف) کرمی $750/000$ و افشار $450/000$ ریال
 (ب) افشار $750/000$ و کرمی $450/000$ ریال
 (ج) کرمی $1/500/000$ و افشار $2/700/000$ ریال
 (د) هیچ کدام

۳- رشیدی و قنایی، شرکای یک شرکت تضامنی هستند که در سود و زیان به نسبت $\frac{1}{3}$ و $\frac{2}{3}$ سهیم هستند.

آنها احمدی را به عنوان شریک جدید پذیرفته و مقرر کرده اند وی مبلغ $5/000/000$ ریال به شرکت پرداخت نماید اما سرمایه وی معادل $2/000/000$ در نظر گرفته شود و نسبت تقسیم سود بین آنها $\frac{1}{5}$ و $\frac{2}{5}$ و $\frac{2}{5}$ باشد. در چنین حالتی، مبلغی که باید به سرمایه شرکای قدیم منظور شود چه مقدار خواهد بود؟

الف) رشیدی ۱/۰۰۰/۰۰۰ و قنایی ۲/۰۰۰/۰۰۰

ب) رشیدی ۲/۰۰۰/۰۰۰ و قنایی ۱/۰۰۰/۰۰۰

ج) رشیدی ۶۰۰/۰۰۰ و قنایی ۱/۲۰۰/۰۰۰

د) رشیدی ۱/۲۰۰/۰۰۰ و قنایی ۶۰۰/۰۰۰

۴- چنانچه ورود شریک جدید همراه با تجدید ارزیابی دارایی و بدهی باشد، مانده حساب تجدید ارزیابی به چه نسبتی به حساب شرکا بسته می‌شود؟

الف) به نسبت تقسیم سود آنان قبل از ورود شریک جدید

ب) به نسبت تقسیم سود پس از ورود شریک جدید

ج) به نسبت مندرج در شرکت‌نامه

د) به نسبت سود

۵- ورود شریک به یک شرکت تضامنی به چه طریقی امکان‌پذیر است؟

الف) از طریق خرید همه یا بخشی از سهم‌الشرکه یک یا چند شریک قبلی

ب) ورود شریک جدید از طریق افزایش سرمایه شرکت

ج) ورود شریک جدید امکان‌پذیر نیست.

د) الف و ب

۶- داودی و محبی، شرکای یک شرکت تضامنی هستند که به ترتیب به نسبت $\frac{3}{4}$ و $\frac{1}{4}$ در سود و زیان شریک هستند. آنها موافقت نموده‌اند که تقوی به‌عنوان شریک جدید وارد شرکت و در $\frac{1}{3}$ سود و زیان شریک گردد. نسبت مشارکت محبی پس از ورود تقوی چقدر است؟

الف) $\frac{1}{4}$

ب) $\frac{3}{4}$

ج) $\frac{1}{2}$

د) $\frac{1}{6}$

مسائل

- ۱- حمیدی و حامدی شرکای یک شرکت تضامنی هستند که به نسبت $\frac{3}{4}$ و $\frac{1}{4}$ در سود و زیان سهم‌اند. آنها موافقت می‌کنند که کاظمی به‌عنوان شریک جدید داخل شرکت شود و در سود و زیان شرکت به نسبت $\frac{1}{4}$ سهم‌گردد. نسبت مشارکت حمیدی و حامدی پس از ورود کاظمی چقدر خواهد بود؟
- ۲- علوی و شهرابی شرکای شرکت تضامنی علوی و شهرابی هستند که به نسبت مساوی در سود و زیان و سرمایه شرکت سهم‌هستند. حساب سرمایه هر یک از آنها دارای مانده بستانکاری معادل ۶/۰۰۰/۰۰۰ ریال می‌باشد. آنها موافقت نموده‌اند که آقای رسولی به‌عنوان شریک جدید وارد شرکت شود.

مطلوبست: ثبت ورود آقای رسولی به شرکت و تعیین نسبت‌های جدید سود و زیانی شرکا (برحسب درصد) بر مبنای هریک از فرض‌های زیر:

- الف - رسولی با پرداخت $4/500/000$ ریال به هر یک از شرکا نصف سرمایه آنها را خریداری نماید.
- ب - رسولی با پرداخت $4/200/000$ ریال به شهبابی نصف سرمایه وی را خریداری نماید.
- ج - رسولی با پرداخت $4/000/000$ ریال به علوی نصف سرمایه وی و با پرداخت مبلغ $2/800/000$ ریال به شهبابی $\frac{1}{4}$ سرمایه وی را خریداری نماید.
- د - رسولی با پرداخت مبلغ $5/000/000$ ریال به شهبابی کل سرمایه وی را خریداری نماید.
- ۳- بشیری و اصفهانی زاده با سرمایه‌های معادل $12/000/000$ ریال و $8/000/000$ ریال و نسبت‌های سود و زیانی ۳ و ۲ شرکای شرکت تضامنی بشیری و شریک هستند. با توافق شرکا نصری به‌عنوان شریک جدید به شرکت پذیرفته می‌شود.

مطلوبست: ثبت ورود نصری به شرکت در هریک از حالات زیر:

الف - نصری مبلغ $6/000/000$ ریال وجه نقد به حساب جاری شرکت واریز نماید و سرمایه وی نیز همین مبلغ تعیین شود.

ب - نصری مبلغ $4/000/000$ ریال وجه نقد به حساب جاری شرکت واریز و ماشین‌آلاتی به ارزش مورد توافق $3/500/000$ ریال تسلیم شرکت نموده ولی سرمایه وی معادل $6/000/000$ ریال تعیین شود.

ج - نصری مبلغ $3/000/000$ ریال وجه نقد به حساب جاری شرکت واریز و اثاثه‌ای به ارزش مورد توافق $2/000/000$ ریال تسلیم شرکت نموده ولی سرمایه وی معادل $6/000/000$ ریال تعیین شود.

۴- پولادی و سالمی شرکای شرکت تضامنی پولادی و شریک هستند که سرمایه آنها به ترتیب معادل $5/000/000$ و $2/500/000$ ریال می‌باشد و سود و زیان نیز به نسبت‌های ۲ و ۱ بین آنها تقسیم خواهد شد. شرکا موافقت می‌نمایند که آقای محمدی به‌عنوان شریک جدید وارد شرکت شده و با پرداخت $4/500/000$ ریال وجه نقد مالک $\frac{1}{4}$ سرمایه و سود و زیان شرکت گردد.

مطلوبست: ثبت رویداد مالی مربوط در دفتر روزنامه عمومی شرکت و تعیین نسبت‌های جدید سود و زیانی شرکا.

۵- اصغرزاده و علیخانی شرکای شرکت تضامنی اصغرزاده و شریک هستند و سرمایه آنان به ترتیب معادل $6/000/000$ و $5/000/000$ ریال می‌باشد و سود و زیان به نسبت‌های ۳ و ۲ بین آنان تقسیم می‌گردد. شرکا موافقت می‌نمایند که آقای ریاحی به‌عنوان شریک جدید وارد شرکت شده و با پرداخت $1/500/000$ ریال وجه نقد و موجودی کالایی به ارزش $2/500/000$ ریال مالک $\frac{1}{3}$ سرمایه و سود و زیان گردد.

مطلوبست: ثبت رویداد مالی مربوط در دفتر روزنامه عمومی و تعیین نسبت‌های جدید سود و زیانی شرکا

۶- زارعی و محمودی شرکای شرکت تضامنی محمودی و شریک می‌باشند که سهم‌الشرکه هریک از آنان $5/000/000$ ریال است. آنان به نسبت مساوی در سود و زیان شرکت سهیم هستند. آنها توافق کرده‌اند که جعفری با واریز مبلغ $8/000/000$ ریال وجه نقد به حساب جاری شرکت، به‌عنوان شریک جدید وارد شرکت شده و مالک $\frac{1}{3}$ سرمایه و سود و زیان گردد.

مطلوبست: ثبت ورود شریک جدید.

۷- فکری و کریمی هریک با سرمایه ای معادل ۳/۵۰۰/۰۰۰ ریال یک شرکت تضامنی تشکیل داده اند. آنها موافقت می کنند که حسینی با واریز ۲/۵۰۰/۰۰۰ ریال وجه نقد به حساب جاری شرکت و ارائه اثانه ای به ارزش مورد توافق ۲/۵۰۰/۰۰۰ ریال به عنوان شریک جدید وارد شرکت گردد و در $\frac{1}{3}$ سرمایه و سود و زیان شریک گردد. **مطلوبست:** ثبت ورود شریک جدید.

۸- مهرایی و مسعودی شرکای شرکت تضامنی مهرایی و شریک هستند که به نسبت ۲ و ۳ در سود و زیان سهیم هستند. با توافق آنها عاشوری با پرداخت مبلغ ۷/۰۰۰/۰۰۰ ریال وارد شرکت شد. در تاریخ ورود عاشوری، ساختمان شرکا که بهای تمام شده آن ۹ میلیون ریال بوده است، ۱۱ میلیون ریال ارزیابی گردید و مقرر شد ساختمان مذکور به قیمت ارزیابی در دفاتر ثبت شود.

مطلوبست: ثبت حسابداری این رویدادهای مالی.

۹- در شرکت تضامنی مجیدی و محمدی قبل از ورود شریک جدید توافقات زیر بین شرکا صورت گرفته است:

- معادل ۱۰۰/۰۰۰ ریال از حساب های دریافتی غیر قابل وصول تشخیص داده شد که باید از حساب ها خارج گردد.

- اثانه اداری معادل ۲۰۰/۰۰۰ ریال افزایش داده شد.

- مانده حساب تجدید ارزیابی به طور مساوی بین شرکا تقسیم گردد.

مطلوبست: ثبت رویدادهای مذکور در دفتر روزنامه عمومی شرکت

۱۰- سامانی و مقدم شرکای شرکت تضامنی سامانی و شریک با نسبت های سود و زیانی ۲ و ۱ هستند. با توافق

آنان آقای احمدی با واریز ۶/۰۰۰/۰۰۰ ریال وجه نقد به حساب جاری شرکت به عنوان شریک جدید و با نسبت $\frac{1}{4}$ در سرمایه و سود و زیان پذیرفته شد. ترازنامه شرکت در زمان ورود احمدی به صورت زیر است:

شرکت تضامنی سامانی و شریک

ترازنامه

به تاریخ ۸۹/۸/۱

دارایی ها:	بدهی ها:
موجودی نقد	۸/۰۰۰/۰۰۰
حساب های دریافتی	وام پرداختی ۱۵/۰۰۰/۰۰۰
موجودی کالا	جمع بدهی ها ۱۴/۰۰۰/۰۰۰
اثانه	۱۱/۰۰۰/۰۰۰
کسر شود: استهلاک انباشته	سرمایه: (۵/۰۰۰/۰۰۰)
ارزش دفتری اثانه	سرمایه سامانی ۲۸/۰۰۰/۰۰۰
ساختمان	سرمایه مقدم ۱۴/۰۰۰/۰۰۰
	جمع سرمایه شرکا ۴۲/۰۰۰/۰۰۰
جمع دارایی ها	جمع بدهی و سرمایه ۶۰/۰۰۰/۰۰۰

اطلاعات زیر در دست است :

- ۱- برای حساب‌های دریافتی ۲٪ ذخیره منظور شد.
 - ۲- موجودی کالا به ارزش ۸/۰۰۰/۰۰۰ ریال ارزیابی گردید.
 - ۳- ائانه به مبلغ ۳/۰۰۰/۰۰۰ قیمت گذاری و توافق شد.
 - ۴- ساختمان به مبلغ ۲/۰۰۰/۰۰۰ ریال بیشتر ارزیابی گردید.
 - ۵- برای وام پرداختی کارمزدی به مبلغ ۲/۰۰۰/۰۰۰ ریال محسوب گردید.
 - ۶- مخارج تجدید ارزیابی به مبلغ ۱/۰۰۰/۰۰۰ ریال توسط شرکت پرداخت شد.
- مطلوبست :**

- ۱- ثبت رویدادهای مربوط به تجدید ارزیابی دارایی‌ها و بدهی‌ها.
- ۲- ثبت ورود شریک جدید.
- ۳- تنظیم ترازنامه شرکت جدید.

۱۱- نادری و نوری شرکای شرکت تضامنی نادری و شریک هستند که در سود و زیان به نسبت‌های ۲ و ۳ شریکند. نصیری به‌عنوان شریک جدید علاقمند به ورود به شرکت مذکور است. قبل از ورود شریک جدید، دارایی‌های شرکت ارزیابی شد و ماشین‌آلات آن معادل ۱/۰۰۰/۰۰۰ ریال بیش از ارزش دفتری، ارزیابی گردید. شرکا نمی‌خواهند این افزایش قیمت در حساب دارایی مربوط عمل شود. اگر شریک جدید در $\frac{1}{4}$ سود و زیان و سرمایه شرکت شریک شود. و نسبت شرکای سابق با در نظر گرفتن نسبت سود شریک جدید، تغییر نکند.

مطلوبست :

- ۱- اولاً محاسبه نسبت‌های سود و زیانی شرکا.
- ۲- ثانیاً ثبت این رویداد مالی در دفاتر شرکت.

۲-۴-۳- خروج شریک از شرکت

طبق ماده ۱۲۳ قانون تجارت هیچ یک از شرکا حق ندارند بدون رضایت سایر شرکا سهم‌الشرکه (سرمایه) خود را به دیگری واگذار کنند و از شرکت خارج شوند مگر به رضایت تمام شرکا.

در شرکت تضامنی خروج شریک امری عادی و معمولی به حساب نمی‌آید. زیرا در شرکت تضامنی شخصیت و اعتبار شرکا اهمیت زیادی دارد. ممکن است خروج یکی از شرکا تأثیر مهمی در ادامه فعالیت شرکت داشته باشد.

در مبحث خروج شریک مثل ورود شریک باید نوع مبادله سرمایه بین شرکا تعیین شود که به دو حالت زیر است :

الف) واگذاری سرمایه توسط شریک خروجی به شرکای دیگر یا شریک جدید : این مبادله سرمایه بین اشخاص حقیقی می‌باشد و با مبلغ ریالی مبادله کاری نداشته و فقط با ارزش دفتری سرمایه مبادله شده رویدادها ثبت می‌گردد.

دفتر روزنامه شرکت تضامنی ...

ردیف	تاریخ	شرح	عطف	بدهکار	بستانکار
		سرمایه شریک واگذار کننده سرمایه شریک خریدار		××	××

مثال نمونه ۸: الهام و الهه با سرمایه‌هایی به مبلغ ۶/۰۰۰/۰۰۰ و ۴/۰۰۰/۰۰۰ ریال شرکای شرکت تضامنی هستند با توافق شرکا الناز با پرداخت مبلغ ۳/۰۰۰/۰۰۰ ریال به الهه نیمی از سرمایه وی را خریداری و به عنوان شریک جدید پذیرفته می‌شود. **مطلوبست: ثبت این رویداد.**

ردیف	تاریخ	شرح	عطف	بدهکار	بستانکار
۱		سرمایه الهه سرمایه الناز بابت واگذاری نیمی از سرمایه به الناز		۲/۰۰۰/۰۰۰	۲/۰۰۰/۰۰۰

سرمایه واگذاری الهه به الناز $۲/۰۰۰/۰۰۰ = ۴/۰۰۰/۰۰۰ \div ۲$

ب) اگر سهم‌الشرکه خروجی از محل دارایی‌های شرکت پرداخت شود: که این نوع مبادله، مبادله اشخاص حقیقی با اشخاص حقوقی بوده و هم ارزش ریالی مبادله و هم ارزش دفتری سرمایه ملاک ثبت حسابداری می‌باشد که می‌تواند در یکی از حالات زیر باشد:

- ۱) خروج شریک با فرض پرداخت مبلغی معادل سرمایه وی.
- ۲) خروج شریک با فرض پرداخت مبلغی کمتر از سرمایه وی.
- ۳) خروج شریک با فرض پرداخت مبلغی بیشتر از سرمایه وی.
- ۴) خروج شریک با تجدید ارزیابی دارایی‌ها و بدهی‌های شرکت.

لازم به ذکر است که هنگام خروج شریک از شرکت کلیه حساب‌های مربوط به وی مانند حساب سرمایه، حساب جاری، حساب برداشت، حساب وام شرکا از دفاتر حذف می‌شوند.

۱- خروج شریک از شرکت با فرض پرداخت مبلغی معادل سرمایه وی: در این حالت شریک خارج شونده، مبلغی معادل وجه سرمایه خود را دریافت و از شرکت خارج می‌گردد.

مثال نمونه ۹: رحمتی و رحمانی و رستمی با سرمایه‌هایی معادل ۸/۰۰۰/۰۰۰ و ۶/۰۰۰/۰۰۰ و ۴/۰۰۰/۰۰۰ ریال شرکای شرکت تضامنی هستند. در این تاریخ رستمی با موافقت شرکا با دریافت سرمایه خود از شرکت کناره‌گیری نمود. **مطلوبست ثبت خروجی رستمی از شرکت در تاریخ ۱۳۸۹/۱۰/۱**

دفتر روزنامه شرکت تضامنی ...

ردیف	تاریخ	شرح	عطف	بدهکار	بستانکار
۱	۱۰/۱	سرمایه رستمی موجودی نقد بابت خروج رستمی از شرکت		۴/۰۰۰/۰۰۰	۴/۰۰۰/۰۰۰

۲- خروج شریک از شرکت با فرض پرداخت مبلغی کمتر از سرمایه وی: در این حالت ممکن است که ارزش دارایی‌ها و بدهی‌های شرکت مورد توافق شرکا باشد ولی شریک خارج شونده با دریافت مبلغ کمتری نسبت به ارزش دفتری سرمایه خود حاضر به خروج از شرکت می‌گردد که در این صورت مابه‌التفاوت مبلغ پرداختی به شریک و ارزش دفتری سرمایه وی به عنوان پاداش به سایر

شرکا تعلق گرفته و به نسبت سود و زیان میان آنان سرشکن و به حساب آنان منظور می‌گردد.

مثال نمونه ۱۰: خلیقی و ورمزیاری و مقدسی با سرمایه‌هایی معادل $۸/۰۰۰/۰۰۰$ و $۶/۰۰۰/۰۰۰$ و $۴/۰۰۰/۰۰۰$ ریال و نسبت‌های سود و زیانی $\frac{۲}{۹}$ و $\frac{۳}{۹}$ و $\frac{۴}{۹}$ شرکای شرکت تضامنی هستند. با توافق شرکا مقدسی با دریافت مبلغ $۳/۰۰۰/۰۰۰$ ریال وجه نقد از شرکت کناره‌گیری می‌نماید.
مطلوبست: ثبت این رویداد.

کسر پرداختی به مقدسی $۴/۰۰۰/۰۰۰ - ۳/۰۰۰/۰۰۰ = ۱/۰۰۰/۰۰۰$

جمع نسبت‌های سایر شرکا $۲ + ۳ = ۵$

سهم خلیقی از کسر پرداختی به مقدسی $۱/۰۰۰/۰۰۰ \times \frac{۲}{۵} = ۴۰۰/۰۰۰$

سهم ورمزیاری از کسر پرداختی به مقدسی $۱/۰۰۰/۰۰۰ \times \frac{۳}{۵} = ۶۰۰/۰۰۰$

دفتر روزنامه شرکت تضامنی ...

ردیف	تاریخ	شرح	عطف	بدهکار	بستانکار
		حساب سرمایه مقدسی		$۴/۰۰۰/۰۰۰$	
		حساب موجودی نقد - بانک			$۳/۰۰۰/۰۰۰$
		حساب سرمایه خلیقی			$۴۰۰/۰۰۰$
		حساب سرمایه ورمزیاری			$۶۰۰/۰۰۰$
		بابت خروج مقدسی از شرکت			

۳- خروج شریک از شرکت با فرض پرداخت مبلغی بیشتر از سرمایه وی: گاهی اوقات شریک خارج شونده مدعی است که مبلغ سهم‌الشرکه (سرمایه) واقعی وی بیشتر از ارزش دفتری سرمایه می‌باشد و یا این که شرکای باقی‌مانده برای جلب رضایت او جهت خروج از شرکت حاضر می‌شوند مبلغی بیشتر از مانده حساب سرمایه به وی بپردازند. که در این صورت مابه‌التفاوت مبلغ پرداختی به شریک خارج شونده به عنوان پاداش به شریک خروجی محسوب گشته و به نسبت سود و زیان به حساب سرمایه شرکای باقی‌مانده منظور می‌گردد.

مثال نمونه ۱۱: عباسی و رجیبی و حکیمی با سرمایه‌هایی معادل $۹/۰۰۰/۰۰۰$ و $۶/۰۰۰/۰۰۰$ و $۳/۰۰۰/۰۰۰$ ریال و نسبت‌های سود و زیانی ۳ و ۲ و ۱ شرکای شرکت تضامنی عباسی و شرکا هستند. با توافق شرکا حکیمی در تاریخ $۸۹/۱۰/۱۵$ با دریافت مبلغ $۴/۵۰۰/۰۰۰$ ریال وجه نقد از شرکت کناره‌گیری نمود.

مطلوبست: ثبت این رویداد.

مبلغ اضافه پرداختی به حکیمی $۴/۵۰۰/۰۰۰ - ۳/۰۰۰/۰۰۰ = ۱/۵۰۰/۰۰۰$

حل:

سهم عباسی از اضافه پرداختی به حکیمی $۱/۵۰۰/۰۰۰ \times \frac{۳}{۵} = ۹۰۰/۰۰۰$

سهم رجیبی از اضافه پرداختی به حکیمی $۱/۵۰۰/۰۰۰ \times \frac{۲}{۵} = ۶۰۰/۰۰۰$

دفتر روزنامه شرکت تضامنی ...

ردیف	تاریخ	شرح	عطف	بدهکار	بستانکار
۱	۱۰/۱۵	حساب سرمایه حکیمی حساب سرمایه عباسی حساب سرمایه رجیبی حساب موجودی نقد بابت خروج حکیمی از شرکت		۳/۰۰۰/۰۰۰ ۹۰۰/۰۰۰ ۶۰۰/۰۰۰	۴/۵۰۰/۰۰۰

۴- خروج شریک از شرکت با تجدید ارزیابی دارایی‌ها و بدهی‌های شرکت: در این حالت هم مانند ورود شریک جدید، ابتدا کلیه دارایی‌ها و بدهی‌های شرکت توسط کارشناسان رسمی دادگستری مورد ارزیابی مجدد قرار گرفته و تغییرات به حساب تجدید ارزیابی منظور شده و مانده حساب تجدید ارزیابی به سرمایه شرکا منتقل گردیده و سپس شریک از شرکت خارج می‌گردد.

مثال نمونه ۱۲: مسعود و فرهاد و فرزاد با سرمایه‌هایی معادل ۸/۰۰۰/۰۰۰ و ۶/۰۰۰/۰۰۰ و ۴/۰۰۰/۰۰۰ ریال و نسبت‌های سود و زبانی ۳ و ۲ و ۱ شرکای شرکت تضامنی هستند. با توافق شرکا فرزاد قصد خروج از شرکت را داشته و قرار بر ارزیابی دارایی‌ها و بدهی‌های شرکت گردید که پس از انجام ارزیابی نتایج زیر به دست آمد:

- ۱) ساختمان شرکت مبلغ ۳/۰۰۰/۰۰۰ ریال افزایش قیمت یافته است.
 - ۲) موجودی کالای شرکت مبلغ ۴/۵۰۰/۰۰۰ ریال کاهش ارزش داشته است.
 - ۳) برای وام شرکت بهره‌ای (کارمزد) معادل ۱/۰۰۰/۰۰۰ ریال در نظر گرفته شود.
 - ۴) مخارج ارزیابی به مبلغ ۵۰۰/۰۰۰ ریال پرداخت گردید.
- مطلوبست: انجام عملیات حسابداری جهت خروج شریک در دفتر روزنامه شرکت.
- حل:

دفتر روزنامه شرکت تضامنی ...

ردیف	تاریخ	شرح	عطف	بدهکار	بستانکار
۱		حساب ساختمان		۳/۰۰۰/۰۰۰	
		حساب تجدید ارزیابی			۳/۰۰۰/۰۰۰
۲		حساب تجدید ارزیابی		۴/۵۰۰/۰۰۰	
		حساب موجودی کالا			۴/۵۰۰/۰۰۰
۳		حساب تجدید ارزیابی		۱/۰۰۰/۰۰۰	
		حساب بهره پرداختنی وام			۱/۰۰۰/۰۰۰
۴		حساب تجدید ارزیابی		۵۰۰/۰۰۰	
		حساب موجودی نقد			۵۰۰/۰۰۰
۵		حساب سرمایه مسعود		۱/۵۰۰/۰۰۰	
		حساب سرمایه فرهاد		۱/۰۰۰/۰۰۰	
		حساب سرمایه فرزاد		۵۰۰/۰۰۰	
		حساب تجدید ارزیابی			۳/۰۰۰/۰۰۰
۶		حساب سرمایه فرزاد		۳/۵۰۰/۰۰۰	
		حساب موجودی نقد			۳/۵۰۰/۰۰۰

حساب تجدید ارزیابی	
۳/۰۰۰/۰۰۰ (۱)	۴/۵۰۰/۰۰۰ (۲)
	۱/۰۰۰/۰۰۰ (۳)
	۵۰۰/۰۰۰ (۴)
۳/۰۰۰/۰۰۰	۶/۰۰۰/۰۰۰
۳/۰۰۰/۰۰۰ (۵)	۳/۰۰۰/۰۰۰ (۶)

حساب سرمایه فرزاد	
۴/۰۰۰/۰۰۰ (۷)	۵۰۰/۰۰۰ (۸)
	۳/۵۰۰/۰۰۰ (۹)
۴/۰۰۰/۰۰۰	۴/۰۰۰/۰۰۰

✓ پرسش‌های چهار گزینه‌ای ✕

- ۱- خروج شریک در شرکت تضامنی به چند صورت امکان پذیرست؟
 الف) بدون تجدید ارزیابی
 ب) با تجدید ارزیابی
 ج) به صورت عادی امکان پذیرست.
 د) الف و ب
- ۲- چنانچه در هنگام خروج هر یک از شرکا، سهم الشرکه وی از سوی سایر شرکا خریداری شود:
 الف) در سرمایه شرکت، تغییری حاصل نمی‌شود.
 ب) سرمایه شرکت معادل سهم الشرکه شریک خروجی کاهش می‌یابد.
 ج) سرمایه شرکت معادل واگذاری سرمایه شریک خروجی افزایش می‌یابد.
 د) هیچ کدام
- ۳- پرداخت سهم الشرکه بابت خارج شدن یک شریک ممکن است:
 الف) از سوی شرکای باقی مانده پرداخت شود.
 ب) از سوی شخصی که سهم الشرکه به او واگذار شده است پرداخت شود.
 ج) از سوی شرکت پرداخت شود.
 د) همه موارد
- ۴- نسبت پرداخت سود به شرکای باقی مانده پس از خروج یکی از شرکا چگونه خواهد بود؟
 الف) به نسبت سابق
 ب) به نسبت‌های جدید مورد توافق
 ج) الف و ب
 د) هیچ کدام
- ۵- خروج شریک در کدام یک از حالت‌های زیر امکان پذیر است؟
 الف) با دریافت دارایی‌ها بیش از سهم الشرکه
 ب) با دریافت دارایی‌ها معادل سهم الشرکه
 ج) با دریافت دارایی‌ها کمتر از سهم الشرکه
 د) همه موارد

مسائل

- ۱- ابراهیمی و سعادت، شرکای یک شرکت تضامنی هستند که سهم الشرکه هر یک به ترتیب $5/000/000$ و $3/000/000$ ریال می‌باشد. در اول تیرماه سال جاری، ابراهیمی کلیه سهم الشرکه خود را با موافقت سعادت به بابایی واگذار کرده، مبلغ $4/500/000$ ریال از وی دریافت نمود و از شرکت خارج شده است.
مطلوبست: ثبت رویداد فوق در دفتر روزنامه شرکت.
- ۲- باقری، کاظمی و عباسی، شرکای یک شرکت تضامنی هستند که سهم الشرکه آنان به ترتیب $4/000/000$ ، $8/000/000$ و $3/000/000$ ریال می‌باشد. در شهریورماه سال جاری عباسی سهم الشرکه خود را به نسبت سرمایه سایر شرکا

به آنها واگذار کرد و از شرکت خارج شد.

مطلوبست: ثبت حسابداری رویداد مذکور.

۳- در مسئله فوق، چنانچه شرکای باقی مانده توافق کنند مانده حساب سرمایه شریک خروجی، از صندوق شرکت پرداخت شود.

مطلوبست: ثبت حسابداری این رویداد.

۴- ویسی، ابراهیمی و رضایی، شرکای یک شرکت تضامنی اند که به ترتیب به نسبت ۵ و ۴ و ۱ در سود و زیان سهم هستند. مانده حساب سرمایه شرکا در $۱۳ \times \frac{۳}{۸}$ عبارت است از:

مانده حساب سرمایه ویسی ۱۵/۰۰۰/۰۰۰ ریال

مانده حساب سرمایه ابراهیمی ۹/۰۰۰/۰۰۰ ریال

مانده حساب سرمایه رضایی ۱۸/۰۰۰/۰۰۰ ریال

در تاریخ $۱۳ \times \frac{۳}{۸}$ ویسی از شرکت خارج می شود.

مطلوبست: ثبت خروج ویسی در هر یک از حالت های زیر:

۱/۱- ویسی $\frac{۳}{۴}$ سهم الشرکه خود را به مبلغ ۱۲/۰۰۰/۰۰۰ ریال به ابراهیمی و مابقی آن را به مبلغ ۴/۰۰۰/۰۰۰ ریال به رضایی واگذار کرد و بهای آنها را از این افراد نقداً دریافت نمود.

۱/۲- مبلغ ۱۳/۰۰۰/۰۰۰ ریال طی چک از حساب جاری شرکت پرداخت شد و یک فقره سفته چهار ماهه به مبلغ ۳/۷۵۰/۰۰۰ ریال از طرف شرکت صادر و بابت سهم الشرکه ویسی به وی تسلیم شد.

۵- جعفری، کریمی و اسماعیلی شرکای یک شرکت تضامنی هستند که در سود و زیان به نسبت مساوی شریک اند. مانده حساب سرمایه هر یک از شرکا معادل ۴/۷۰۰/۰۰۰ ریال است. در اول مرداد ماه سال جاری، کریمی تصمیم به خروج از شرکت گرفت و سهم الشرکه خود را به مبلغ ۵/۵۰۰/۰۰۰ ریال از صندوق شرکت دریافت نمود.

مطلوبست: ثبت حسابداری خروج کریمی از شرکت.

۶- چنانچه در مسئله فوق، مبلغ پرداختی بابت سهم الشرکه کریمی از صندوق ۳/۵۰۰/۰۰۰ ریال باشد

مطلوبست: ثبت حسابداری این رویداد.

۷- رحیمی، رضایی و حقیقت، شرکای یک شرکت تضامنی هستند که به نسبت $\frac{۱}{۸}$ ، $\frac{۴}{۸}$ و $\frac{۳}{۸}$ در سود و زیان شریک اند. در اول تیرماه سال جاری، رضایی تصمیم به خروج از شرکت می گیرد و طبق توافق شرکا، ارزش دفتری کلیه دارایی ها، مورد قبول واقع می شود و مقرر می گردد علاوه بر پرداخت سهم الشرکه سرمایه رضایی به مبلغ ۲/۰۰۰/۰۰۰ ریال، مبلغ ۵۰۰/۰۰۰ ریال نیز به عنوان پاداش به ایشان پرداخت شود. چنانچه پس از خروج رضایی نسبت سود و زیان بین شرکای باقی مانده ۱ و ۳ باشد،

مطلوبست: ثبت حسابداری این رویداد.

۸- ترازنامه شرکت تضامنی رثوفی نیا و شرکا در تاریخ $۱۳۸۹/۹/۳۰$ به شرح زیر است:

شرکت تضامنی رثوفی نیا و شرکا
ترازنامه
به تاریخ ۱۳۸۹/۹/۳۰

۲۰/۰۰۰/۰۰۰	حساب‌های پرداختی	۲۲/۰۰۰/۰۰۰	موجودی نقد - بانک
۳۶/۰۰۰/۰۰۰	وام پرداختی	۲۰/۰۰۰/۰۰۰	حساب‌های دریافتی
۹۰/۰۰۰/۰۰۰	سرمایه رثوفی نیا	۸/۰۰۰/۰۰۰	ملزومات
۶۴/۰۰۰/۰۰۰	سرمایه سعیدزاده	۶۴/۰۰۰/۰۰۰	موجودی کالا
۴۰/۰۰۰/۰۰۰	سرمایه خسروی	۱۲/۰۰۰/۰۰۰	اثاثه
		۳۴/۰۰۰/۰۰۰	وسایل نقلیه
		۹۰/۰۰۰/۰۰۰	ساختمان
<u>۲۵۰/۰۰۰/۰۰۰</u>	جمع بدهی و سرمایه	<u>۲۵۰/۰۰۰/۰۰۰</u>	جمع دارایی‌ها

شرکای رثوفی نیا و سعیدزاده و خسروی با نسبت‌های سود و زیانی ۵ و ۳ و ۲ شریک‌اند و با توافق آنان خسروی در این تاریخ قصد جدایی از شرکت را دارد و قرار شد پس از خروج خسروی نسبت‌های سود و زیانی شرکا به ترتیب ۲ و ۱ شود. همچنین دارایی‌ها و بدهی‌های شرکت به شرح زیر مورد ارزیابی قرار گرفت:

- (۱) معادل ۱۰٪ حساب‌های دریافتی غیرقابل وصول تشخیص داده شد و از حساب‌ها حذف گردد.
- (۲) موجودی کالا به مبلغ ۷۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال ارزیابی گردید.
- (۳) اثاثه به ارزش ۷/۰۰۰/۰۰۰ ریال برآورد قیمت گردید.
- (۴) وسایل نقلیه به ارزش ۴/۰۰۰/۰۰۰ ریال کمتر ارزیابی گردید.
- (۵) ساختمان به مبلغ ۱۲/۰۰۰/۰۰۰ ریال قیمت گذاری شد.
- (۶) برای وام پرداختی بهره‌ای (کارمزدی) معادل ۲/۰۰۰/۰۰۰ ریال تعیین و منظور گردید.
- (۷) مخارج ارزیابی معادل ۳/۰۰۰/۰۰۰ ریال شد که از موجودی نقدی شرکت پرداخت شد.
- (۸) مقرر گردید که از مبلغ سرمایه خسروی هنگام خروج ۱۲/۰۰۰/۰۰۰ ریال آن نقد پرداخته شده و نسبت به مابقی آن سفته یکساله بدون بهره صادر و تسلیم گردد.

مطلوبست:

- الف) انجام عملیات حسابداری لازم جهت خروج خسروی از شرکت.
- ب) تنظیم ترازنامه شرکت پس از خروج خسروی.

۳-۵- انحلال شرکت‌های تضامنی

منظور از انحلال پایان یافتن فعالیت‌های واحد تجاری (انقطاع تداوم فعالیت) می‌باشد که می‌تواند با هریک از موارد زیر اتفاق بیفتد:

- ۱- اتمام موضوع یا مدت فعالیت شرکت.
- ۲- ناممکن بودن انجام موضوع فعالیت شرکت.
- ۳- در صورت موافقت کلیه شرکا.

۴- در صورت ورشکسته شدن شرکت یا هریک از شرکا.

۵- در صورت فوت یکی از شرکا.

۶- در صورتی که دادگاه بنا به تقاضای هریک از شرکا انحلال شرکت را اعلام نماید.

پس از تصمیم و توافق شرکا بر انحلال شرکت، شرکا یک نفر از میان خود و یا خارج از شرکت را به عنوان مدیر تصفیه انتخاب نموده تا مسئولیت کلیه مراحل تصفیه را برعهده گرفته و انجام دهد. که این مراحل عبارتند از:

۱- فروش دارایی‌ها و وصول مطالبات.

۲- پرداخت کلیه دیون شرکت (ابتدا به اشخاص ثالث و سپس به شرکا بابت وام آن‌ها).

۳- تقسیم سود و زیان ناشی از تصفیه شرکت بین شرکا به نسبت سود و زیان.

۴- توزیع وجوه نقد باقی مانده بین شرکا به میزان سرمایه آن‌ها.

دوره تصفیه: به مدت زمان بین اعلام انحلال شرکت و انحلال قطعی شرکت دوره تصفیه گویند.

تذکر: در حالت کلی، زمانی که کلیه دارایی‌ها به وجه نقد تبدیل نشده و کلیه تعهدات شرکت به اشخاص ثالث پرداخت نشده

باشد، وجهی بین شرکا توزیع نمی‌گردد و اگر نقدینگی شرکت جوابگوی تعهدات نباشد شرکا باید از اموال شخصی خود، وجوه لازم را تأمین کنند.

۱-۵-۳- روش‌های انحلال و تصفیه شرکت‌های تضامنی

۱- فروش یا واگذاری شرکت به شکل دایر

۲- تصفیه تدریجی

۳- تصفیه آنی

۱- فروش یا واگذاری شرکت به صورت دایر: در این روش شرکای شرکت تضامنی، شرکت را در حالت دایر و فعال

واگذار کرده و یا به فروش می‌رسانند و منافع حاصل را به تناسب سرمایه‌های خود تقسیم می‌نمایند.

۲- روش تصفیه تدریجی شرکت تضامنی: در این روش، تسویه حساب‌های شرکت، به طور تدریجی و در طول مدت زمان

طولانی صورت می‌گیرد. همچنین، در این روش، به تدریج که دارایی‌های شرکت به فروش می‌رسد، حساب دارایی مربوط بستانکار و

حساب وجوه نقد معادل قیمت فروش، بدهکار می‌گردد و به‌ازای هر گونه سود یا زیان ناشی از فروش دارایی‌ها، حساب جاری شرکا به

نسبت تقسیم سود و زیان، (برحسب مورد)، بدهکار یا بستانکار می‌گردد. در روش تصفیه تدریجی، چنانچه بابت امر تصفیه هزینه‌ای

صورت گیرد، معادل مبلغ پرداختی بابت این هزینه‌ها، حساب جاری، شرکا به نسبت تقسیم سود و زیان، بدهکار و حساب وجوه نقد،

بستانکار می‌گردد. به طور کلی، در این روش همه سود و زیان‌های تحقق یافته مستقیماً به حساب جاری شرکا، منتقل می‌گردند و

در نهایت، مانده وجوه نقد به نسبت سرمایه شرکا بین آنها تقسیم می‌شود. برای این کار، حساب سرمایه شرکا بدهکار و حساب وجوه

نقد، بستانکار می‌شود. در این روش، معمولاً وجوه نقد موجود در شرکت، پس از پرداخت تمامی بدهی‌ها، بین شرکا به نسبت سرمایه

آنها توزیع می‌گردد. این روش در کتاب حاضر مورد نظر نیست.

۳- روش تصفیه آنی شرکت تضامنی: در روش تصفیه آنی، فرض آن است که دارایی‌های شرکت به‌طور یکجا (یا در مدت

زمانی کوتاه) به فروش خواهد رسید و برای ثبت عملیات حسابداری می‌توان از یکی از روش‌های زیر استفاده نمود:

۱- استفاده از حساب تصفیه

۲- استفاده از حساب سود و زیان تصفیه

۳- استفاده از روش تعدیل سرمایه

برای سادگی و سهولت کار در کتاب حاضر فقط به روش استفاده از حساب تصفیه پرداخته می‌شود.

مراحل ثبت حسابداری استفاده از حساب تصفیه :

- ۱- حسابی به نام «حساب تصفیه» در دفتر کل افتتاح می‌کنیم.
- ۲- کلیه دارایی‌های شرکت به استثنای موجودی نقد را به بدهکار حساب تصفیه بسته و دارایی‌ها بستانکار می‌شوند.
- ۳- کلیه ذخیره‌ها و استهلاک‌های انباشته را بدهکار و تصفیه را بستانکار می‌نماییم.
- ۴- کلیه هزینه‌هایی که در دوره تصفیه انجام می‌گیرد، به این حساب بدهکار و حساب صندوق یا بانک بستانکار می‌شوند.
- ۵- هر مقدار از دارایی‌ها که فروخته یا واگذار می‌شوند، حساب تصفیه معادل مبالغ وصولی یا واگذاری، بستانکار و حساب صندوق یا بانک بدهکار می‌گردند. چنانچه هر یک از دارایی‌های شرکت به شرکا واگذار شود به جای حساب موجودی نقد، حساب جاری شریک (در صورت وجود) و یا حساب سرمایه شریک مذکور بدهکار می‌گردد.
- ۶- بدهی‌های شرکت تسویه می‌گردد یعنی حساب بدهی‌ها بدهکار و معادل آن، حساب موجودی نقد بستانکار می‌شود.^۱
- ۷- حساب جاری هر شریک را به حساب سهم‌الشرکه (سرمایه) آن شریک انتقال می‌دهیم تا وضعیت هر شریک به‌طور کلی مشخص شود.

۸- پس از انجام مراحل فوق و مانده‌گیری از حساب تصفیه، با توجه به مانده حساب تصفیه (سود یا زیان تصفیه)، سهم هر شریک از این سود یا زیان به نسبت شراکت وی محاسبه و به سرمایه آنان منتقل و حساب تصفیه بسته می‌شود.

۹- با انجام عمل بند فوق حساب تصفیه بسته می‌شود و سود یا زیان تصفیه نیز به حساب سرمایه شرکا انتقال می‌یابد با این عمل ممکن است حساب سرمایه هر یک از شرکا مانده بستانکار و یا مانده بدهکار پیدا کند.

بدهکار بودن مانده حساب سرمایه هر شریک به معنی آن است که آن شریک نه تنها سرمایه اولیه خود را از دست داده، بلکه معادل مانده بدهکار حساب سرمایه، به سایر شرکا بدهکار است و باید این بدهی را به شرکت یا سایر شرکا بپردازد. در چنین صورتی، حالت‌های زیر متصور است :

الف) شریک بدهکار، معادل مانده بدهکار حساب سرمایه خود، پول نقد، به صندوق یا بانک شرکت واریز می‌کند که در این حالت، حساب صندوق یا بانک بدهکار شده، حساب سرمایه شریک، معادل وجه پرداختی بستانکار می‌گردد.

ب) شریک بدهکار، با یکی یا سایر شرکا توافق می‌کند که معادل مانده بدهکار حساب سرمایه خود به سایر شرکا، پس از ختم تصفیه پرداخت کند. در چنین حالتی، حساب سرمایه شریک یا شرکایی که بدهی شریک مدیون را پذیرفته‌اند معادل بدهی شریک مدیون، بدهکار می‌شود و حساب سرمایه شریک مدیون، معادل همین مقدار بستانکار می‌گردد.

پ) اگر شریک بدهکار، به‌هر دلیلی قادر به پرداخت بدهی خود به شرکت (و شرکا) نباشد عملاً چنین رویدادی باعث وارد آمدن ضرر سایر شرکا به نسبت خود می‌شود. مثلاً چنانچه امیری و حسینی و فرزادی به نسبت‌های $\frac{1}{8}$ ، $\frac{3}{8}$ ، $\frac{4}{8}$ در سود و زیان شرکتی سهیم باشند و حساب سرمایه فرزادی مانده بدهکار داشته باشد و او نتواند آن را به شرکت (یا شرکا) پرداخت کند، مبلغ بدهی فرزادی باید به نسبت ۱ و ۳ بین امیری و حسینی تسهیم گردد. یعنی در این حالت حساب سرمایه هر یک از سایر شرکا را معادل سهم‌الشرکه آن شریک از بدهی شریک مدیون، بدهکار و حساب سرمایه شریک مدیون را معادل مانده‌اش، بستانکار می‌کنیم.

۹- با انجام بند الف فوق فقط دو گروه حساب دارای مانده خواهند بود. حساب‌های نقدی و حساب‌های سرمایه شرکا، مانده این دو گروه حساب، باید مساوی باشد. در چنین حالتی (وجود وجوه نقدی در صندوق یا بانک)، موجودی نقد معادل مانده حساب

۱- اگر پرداخت بدهی شرکت توسط یکی از شرکا تقبل گردد بدهی مورد نظر بدهکار شده و سرمایه شریک بستانکار می‌گردد.

سرمایه شرکای موجود بین آنها تقسیم می‌شود. بدین طریق که حساب سرمایه هر یک از شرکا، معادل مانده‌اش، بدهکار و هر یک از حساب‌های نقدی (صندوق و بانک) نیز معادل مانده آنها، بستانکار می‌شوند.

تذکر مهم: در مورد حسابداری انحلال شرکت تضامنی، توجه دانش‌آموزان را به این نکته جلب می‌نماید که نباید وجه نقد را نیز بر مبنای نسبت مقرر در شرکت‌نامه برای تقسیم سود و زیان، بین شرکا توزیع کنند، زیرا با این عمل، مانده حساب سرمایه شرکا، معمولاً بسته (صفر) نمی‌شود و به عبارت دیگر، عملیات تصفیه نیمه تمام می‌ماند. بنابراین، باید توجه کرد که نسبت مقرر در شرکت‌نامه، مبنای تقسیم سود و زیان بین شرکاست. در صورتی که در پایان عملیات تصفیه، مبنای توزیع وجه نقد بین شرکا، مانده حساب سرمایه آنها پس از فروش دارایی‌ها، وصول مطالبات، پرداخت بدهی‌ها و تقسیم سود و یا زیان تصفیه می‌باشد.

ردیف	تاریخ	شرح	عطف	بدهکار	بستانکار
۱		حساب تصفیه کلیه دارایی‌ها به تفکیک (به استثنای موجودی نقد) بابت بستن دارایی‌ها		××	××
۲		حساب ذخیره مطالبات مشکوک الوصول حساب استهلاک انباشته دارایی‌های ثابت (به تفکیک) حساب تصفیه بابت بستن استهلاک انباشته دارایی ثابت و ذخیره مطالبات مشکوک الوصول		××	×
۳		حساب موجودی نقد حساب تصفیه بابت فروش دارایی‌ها و یا وصول مطالبات		××	××
۴		حساب سرمایه شریک حساب تصفیه بابت واگذاری دارایی به یکی از شرکا		××	××
۵		حساب بدهی‌ها حساب موجودی نقد حساب تصفیه بابت پرداخت بدهی‌ها با کسب تخفیف		××	××
۶		حساب بدهی‌ها حساب تصفیه حساب موجودی نقد بابت پرداخت بدهی‌ها همراه با کارمزد آن		××	××
۷		حساب تصفیه حساب موجودی نقد بابت پرداخت هزینه‌های تصفیه		××	××
۸		حساب تصفیه حساب سرمایه شرکا (به تفکیک) بابت بستن حساب تصفیه و انتقال سود (تصفیه) تذکر: در مورد زیان این ثبت برعکس انجام می‌شود.		××	××
۹		حساب سرمایه شرکا (به تفکیک) حساب موجودی نقد بابت پرداخت سرمایه شرکا و انحلال شرکت		××	××

مثال نمونه ۱ : حسینی و امیری، در شرکت تضامنی حسینی و شرکا در سود و زیان آن، به نسبت مساوی سهام دارند. در تاریخ پایان شهریورماه سال جاری، شرکا تصمیم به انحلال شرکت می‌گیرند. ترازنامه شرکت در تاریخ مذکور به صورت زیر بوده است :

شرکت تضامنی حسینی و شرکا

ترازنامه

به تاریخ ۱۳××/۶/۳۱

دارایی‌ها :		بدهی و سرمایه :	
موجودی نقد	۳/۰۰۰/۰۰۰	حساب‌های پرداختی	۱۵/۰۰۰/۰۰۰
حساب دریافتی	۱۷/۵۰۰/۰۰۰	سرمایه حسینی	۲۵/۰۰۰/۰۰۰
موجودی کالا	۲۵/۰۰۰/۰۰۰	سرمایه امیری	۲۰/۰۰۰/۰۰۰
ساختمان	۱۲/۰۰۰/۰۰۰		
اثاثه	۲/۵۰۰/۰۰۰		
جمع	۶۰/۰۰۰/۰۰۰	جمع	۶۰/۰۰۰/۰۰۰

نتیجه انحلال شرکت به شرح زیر بوده است :

۱/۱- ساختمان به مبلغ ۱۴/۰۰۰/۰۰۰ ریال به فروش رفت.

۱/۲- موجودی کالا به مبلغ ۲۶/۰۰۰/۰۰۰ ریال فروخته شد.

۱/۳- اثاثه به مبلغ ۲/۱۰۰/۰۰۰ ریال به فروش رسید.

۱/۴- جمع مبالغ وصولی از بدهکاران ۱۷/۰۰۰/۰۰۰ ریال می‌باشد.

۱/۵- هزینه‌های تصفیه بالغ بر ۱/۰۰۰/۰۰۰ ریال می‌گردد.

۱/۶- کلیه بدهی‌های شرکت با کسر ۱۰ درصد تخفیف، تصفیه شد.

حل : ترتیب انحلال و تصفیه شرکت و ثبت‌های لازم در دفتر روزنامه به روش آنی به صورت زیر خواهد بود :

ردیف	تاریخ		شرح	عطف	بدهکار	بستانکار
	روز	ماه				
۱			حساب تصفیه حساب‌های دریافتی موجودی کالا ساختمان اثاثه بابت بستن حساب دارایی‌ها		۵۷/۰۰۰/۰۰۰	۱۷/۵۰۰/۰۰۰ ۲۵/۰۰۰/۰۰۰ ۱۲/۰۰۰/۰۰۰ ۲/۵۰۰/۰۰۰
۲			موجودی نقد حساب تصفیه بابت فروش ساختمان		۱۴/۰۰۰/۰۰۰	۱۴/۰۰۰/۰۰۰

۲۶/۰۰۰/۰۰۰	۲۶/۰۰۰/۰۰۰		موجودی نقد حساب تصفیه بابت فروش موجودی کالا			۳
۲/۱۰۰/۰۰۰	۲/۱۰۰/۰۰۰		موجودی نقد حساب تصفیه بابت فروش ائانه			۴
۱۷/۰۰۰/۰۰۰	۱۷/۰۰۰/۰۰۰		موجودی نقد حساب تصفیه بابت وصول مطالبات			۵
۱/۰۰۰/۰۰۰	۱/۰۰۰/۰۰۰		حساب تصفیه موجودی نقد بابت پرداخت هزینه تصفیه			۶
۱۳/۵۰۰/۰۰۰ ۱/۵۰۰/۰۰۰	۱۵/۰۰۰/۰۰۰		حساب‌های پرداختی موجودی نقد حساب تصفیه بابت پرداخت بدهی‌های شرکت			۷

پس از انجام ثبت‌های فوق، حساب تصفیه بسته می‌شود و مانده آن به‌عنوان سود یا زیان تصفیه، به نسبت تقسیم سود و زیان، بین شرکا تقسیم می‌شود:

دفتر روزنامه شرکت تضامنی ...

ردیف	تاریخ		شرح	عطف	بدهکار	بستانکار
	روز	ماه				
۸			حساب تصفیه سرمایه حسینی سرمایه امیری بابت بستن حساب تصفیه و انتقال آن به حساب سرمایه شرکا		۲/۶۰۰/۰۰۰	۱/۳۰۰/۰۰۰ ۱/۳۰۰/۰۰۰

موجودی نقد

⑥ ۱/۰۰۰/۰۰۰	② ۳/۰۰۰/۰۰۰
③ ۱۳/۵۰۰/۰۰۰	① ۱۴/۰۰۰/۰۰۰
	③ ۲۶/۰۰۰/۰۰۰
	④ ۲/۱۰۰/۰۰۰
① ۴۷/۶۰۰/۰۰۰	⑤ ۱۷/۰۰۰/۰۰۰
۶۲/۱۰۰/۰۰۰	۶۲/۱۰۰/۰۰۰

حساب تصفیه

① ۵۷/۰۰۰/۰۰۰	② ۱۴/۰۰۰/۰۰۰
④ ۱/۰۰۰/۰۰۰	③ ۲۶/۰۰۰/۰۰۰
	④ ۲/۱۰۰/۰۰۰
① سود تصفیه ۲/۶۰۰/۰۰۰	⑤ ۱۷/۰۰۰/۰۰۰
	⑦ ۱/۵۰۰/۰۰۰
۶۰/۶۰۰/۰۰۰	۶۰/۶۰۰/۰۰۰

مانده ۲۰/۰۰۰/۰۰۰	
سود ۱/۳۰۰/۰۰۰ ^۸	۲۱/۳۰۰/۰۰۰ ^۹
سود ۲۱/۳۰۰/۰۰۰	۲۱/۳۰۰/۰۰۰

مانده ۲۵/۰۰۰/۰۰۰	
سود ۱/۳۰۰/۰۰۰ ^۸	۲۶/۳۰۰/۰۰۰ ^۹
۲۶/۳۰۰/۰۰۰	۲۶/۳۰۰/۰۰۰

پس از بستن حساب تصفیه با سرمایه شرکا مانده حساب صندوق یا نقد و بانک دقیقاً برابر با مانده سرمایه شرکا خواهد بود که با ثبت زیر، آخرین عملیات انحلال انجام می‌شود:

ردیف	تاریخ		شرح	عطف	بدهکار	بستانکار
	روز	ماه				
۹			سرمایه حسینی سرمایه امیری موجودی نقد بابت پرداخت طلب شرکا و پایان تصفیه		۲۶/۳۰۰/۰۰۰ ۲۱/۳۰۰/۰۰۰	۴۷/۶۰۰/۰۰۰

مثال نمونه ۲: فرهمند و فدائی و ایمانی، شرکای شرکت تضامنی ایمانی و شرکا هستند که نسبت مشارکت آنها در سود و زیان ۳، ۱ و ۴ می‌باشد. ترازنامه شرکت تضامنی ایمانی و شرکا، به تاریخ ۱۳××/۲/۳۱ به شرح زیر بوده است. شرکا، تصمیم گرفته‌اند شرکت را در این تاریخ منحل نمایند. فعالیت شرکت در دوره تصفیه به شرح زیر بوده است:

- فروش ماشین آلات ۱/۰۰۰/۰۰۰ ریال
- فروش ساختمان ۲/۰۰۰/۰۰۰ ریال
- پرداخت بدهی‌های شرکت
- پرداخت ۴۰۰/۰۰۰ ریال هزینه‌های تصفیه

ترازنامه شرکت تضامنی ایمانی و شرکا
به تاریخ ترازنامه ۱۳××/۲/۳۱

موجودی نقد	۳/۱۰۰/۰	حساب‌های پرداختی	۱۰۰/۰۰۰
ماشین آلات	۱/۰۰۰/۰۰۰	سرمایه ایمانی	۲/۰۰۰/۰۰۰
ساختمان	۲/۰۰۰/۰۰۰	سرمایه فدائی	۲/۰۰۰/۰۰۰
		سرمایه فرهمند	۲/۰۰۰/۰۰۰
جمع دارایی‌ها	۶/۱۰۰/۰۰۰	جمع بدهی و سرمایه	۶/۱۰۰/۰۰۰

مطلوبست: ثبت عملیات حسابداری مربوط به انحلال و تصفیه شرکت با فرض:

۲/۱- دارایی‌ها به قیمت دفتری به فروش برسد.

۲/۲- چنانچه ماشین آلات به قیمت ۸۰۰/۰۰۰ ریال و ساختمان به قیمت ۱/۰۰۰/۰۰۰ ریال به فروش رسیده باشد.

۲/۳- چنانچه ماشین آلات به قیمت ۱/۲۰۰/۰۰۰ ریال و ساختمان به قیمت ۲/۸۰۰/۰۰۰ ریال به فروش رود.

۱- ثبت عملیات تصفیه با فرض اول
دفتر روزنامه شرکت تضامنی ایمانی و شرکا

ردیف	تاریخ		شرح	عطف	بدهکار	بستانکار
	روز	ماه				
۱			حساب تصفیه ماشین آلات ساختمان بستن حساب دارایی های غیرنقدی		۳/۰۰۰/۰۰۰	۱/۰۰۰/۰۰۰ ۲/۰۰۰/۰۰۰
۲			موجودی نقد حساب تصفیه فروش ماشین آلات و ساختمان		۳/۰۰۰/۰۰۰	۳/۰۰۰/۰۰۰
۳			حساب تصفیه موجودی نقد پرداخت هزینه دوران تصفیه		۴۰۰/۰۰۰	۴۰۰/۰۰۰
۴			حساب های پرداختی موجودی نقد پرداخت بدهی های جاری شرکت		۱۰۰/۰۰۰	۱۰۰/۰۰۰
۵			سرمایه فرمند سرمایه فدائی سرمایه ایمانی حساب تصفیه بستن حساب تصفیه		۲۰۰/۰۰۰ ۱۵۰/۰۰۰ ۵۰/۰۰۰	۴۰۰/۰۰۰
۶			سرمایه فرمند سرمایه فدائی سرمایه ایمانی موجودی نقد پرداخت به شرکا و انحلال شرکت		۱/۸۰۰/۰۰۰ ۱/۸۵۰/۰۰۰ ۱/۹۵۰/۰۰۰	۵/۶۰۰/۰۰۰

۲- ثبت عملیات تصفیه با فرض دوم
دفتر روزنامه شرکت تضامنی ایمانی و شرکا

ردیف	تاریخ		شرح	عطف	بدهکار	بستانکار
	روز	ماه				
۱			حساب تصفیه ماشین آلات ساختمان		۳/۰۰۰/۰۰۰	۱/۰۰۰/۰۰۰ ۲/۰۰۰/۰۰۰
۲			موجودی نقد حساب تصفیه		۱/۸۰۰/۰۰۰	۱/۸۰۰/۰۰۰
۳			حساب تصفیه موجودی نقد		۴۰۰/۰۰۰	۴۰۰/۰۰۰
۴			حساب‌های پرداختی موجودی نقد		۱۰۰/۰۰۰	۱۰۰/۰۰۰
۵			سرمایه فرهمند سرمایه فدائی سرمایه ایمانی حساب تصفیه		۸۰۰/۰۰۰ ۶۰۰/۰۰۰ ۲۰۰/۰۰۰	۱/۶۰۰/۰۰۰
۶			سرمایه فرهمند سرمایه فدائی سرمایه ایمانی موجودی نقد		۱/۲۰۰/۰۰۰ ۱/۴۰۰/۰۰۰ ۱/۸۰۰/۰۰۰	۴/۴۰۰/۰۰۰

۳- ثبت عملیات حسابداری با فرض سوم

ردیف	تاریخ		شرح	عطف	بدهکار	بستانکار
	روز	ماه				
۱			حساب تصفیه ماشین آلات ساختمان		۳/۰۰۰/۰۰۰	۱/۰۰۰/۰۰۰ ۲/۰۰۰/۰۰۰
۲			موجودی نقد حساب تصفیه		۴/۰۰۰/۰۰۰	۴/۰۰۰/۰۰۰
۳			حساب تصفیه موجودی نقد		۴۰۰/۰۰۰	۴۰۰/۰۰۰
۴			حساب‌های پرداختی موجودی نقد		۱۰۰/۰۰۰	۱۰۰/۰۰۰
۵			حساب تصفیه سرمایه فرهمند سرمایه فدائی سرمایه ایمانی		۶۰۰/۰۰۰	۳۰۰/۰۰۰ ۲۲۵/۰۰۰ ۷۵/۰۰۰
۶			سرمایه فرهمند سرمایه فدائی سرمایه ایمانی موجودی نقد		۲/۳۰۰/۰۰۰ ۲/۲۲۵/۰۰۰ ۲/۰۷۵/۰۰۰	۶/۶۰۰/۰۰۰

مثال نمونه ۳: تراز آزمایشی شرکت تضامنی ناصری و شرکا، به تاریخ ۱۳۰۰/۱۲/۳۰ در زیر ارائه شده است. ناصری و سعیدی و توانا شرکای شرکت، تصمیم گرفته‌اند که در ۱۳۰۰/۱۲/۳۰ شرکت را منحل و تصفیه کنند. منافع شرکا در شرکت به ترتیب عبارت‌اند از، $\frac{2}{5}$ و $\frac{2}{5}$ و $\frac{1}{5}$ و خلاصه اطلاعات تصفیه، به شرح زیر می‌باشد:

- ۱- معادل ۷۰۰/۰۰۰ ریال از حساب‌های دریافتنی وصول شد و مابقی سوخت شده تلقی گردید.
 - ۲- مبلغ ۶۰۰/۰۰۰ ریال از اسناد دریافتنی وصول شد.
 - ۳- مبلغ ۸۰/۰۰۰ ریال از پیش پرداخت بیمه پس از لغو قرارداد وصول شد.
 - ۴- موجودی کالا نقداً به مبلغ ۳/۵۰۰/۰۰۰ ریال فروخته شد.
 - ۵- ملزومات اداری نقداً به مبلغ ۷۰/۰۰۰ ریال فروخته شد.
 - ۶- وسایل اداری نقداً به مبلغ ۱/۷۰۰/۰۰۰ ریال فروخته شد.
 - ۷- ساختمان به مبلغ ۴/۵۰۰/۰۰۰ ریال فروخته شد و خریدار مبلغ ۲/۰۰۰/۰۰۰ ریال آن را نقداً پرداخت و در مقابل بقیه مبلغ، متعهد گردید که اسناد پرداختی شرکت به وی انتقال داده شود و پرداخت آن برعهده وی قرار گیرد.
 - ۸- هزینه‌های تصفیه معادل ۱/۰۰۰/۰۰۰ ریال پرداخت شد.
 - ۹- حساب‌های پرداختی تسویه شد.
 - ۱۰- سود و زیان تصفیه به حساب مانده سرمایه شرکا انتقال داده شد.
 - ۱۱- باقی مانده موجودی نقد بین شرکا تقسیم شد.
- مطلوبست: اولاً- مانده حساب‌های تراز آزمایشی اختتامی ۱۳۰۰/۱۲/۳۰ در حساب‌های (T) ثانیاً- ثبت عملیات حسابداری فوق در دفتر روزنامه شرکت.

شرکت تضامنی ناصری و شرکا

تراز آزمایشی به تاریخ ۱۳۰۰/۱۲/۳۰

ردیف	به حساب	بدهکار	بستانکار
۱	موجودی نقد	۶۰۰/۰۰۰	
۲	حساب‌های دریافتنی	۸۰۰/۰۰۰	
۳	اسناد دریافتنی	۷۰۰/۰۰۰	
۴	پیش‌پرداخت بیمه	۱۰۰/۰۰۰	
۵	موجودی کالا	۳/۰۰۰/۰۰۰	
۶	ملزومات اداری	۱۰۰/۰۰۰	
۷	وسایل اداری	۱/۵۰۰/۰۰۰	
۸	ساختمان	۶/۰۰۰/۰۰۰	
۹	ذخیره مطالبات مشکوک‌الوصول		۱۰۰/۰۰۰
۱۰	استهلاک انباشته وسایل اداری		۸۰۰/۰۰۰
۱۱	استهلاک انباشته ساختمان		۱/۵۰۰/۰۰۰
۱۲	حساب‌های پرداختی		۱/۴۰۰/۰۰۰
۱۳	اسناد پرداختی		۲/۵۰۰/۰۰۰
۱۴	سرمایه ناصری		۳/۰۰۰/۰۰۰
۱۵	سرمایه سعیدی		۲/۰۰۰/۰۰۰
۱۶	سرمایه توانا		۱/۵۰۰/۰۰۰
	جمع	۱۲/۸۰۰/۰۰۰	۱۲/۸۰۰/۰۰۰

دفتر روزنامه شرکت تضامنی ناصری و شرکا

ردیف	تاریخ		شرح	عطف	بدهکار	بستانکار
	روز	ماه				
۱			حساب تصفیه حساب‌های دریافتی اسناد دریافتی پیش‌پرداخت بیمه موجودی کالا ملزومات اداری وسایل اداری ساختمان بستن حساب‌های دارایی به حساب تصفیه		۱۲/۲۰۰/۰۰۰	۸۰۰/۰۰۰ ۷۰۰/۰۰۰ ۱۰۰/۰۰۰ ۳/۰۰۰/۰۰۰ ۱۰۰/۰۰۰ ۱/۵۰۰/۰۰۰ ۶/۰۰۰/۰۰۰
۲			ذخیره مطالبات مشکوک‌الوصول استهلاک انباشته وسایل اداری استهلاک انباشته ساختمان حساب تصفیه بستن حساب ذخایر به حساب تصفیه		۱۰۰/۰۰۰ ۸۰۰/۰۰۰ ۱/۵۰۰/۰۰۰	۲/۴۰۰/۰۰۰
۳			موجودی نقد حساب تصفیه دریافت بخشی از مطالبات		۷۰۰/۰۰۰	۷۰۰/۰۰۰
۴			موجودی نقد حساب تصفیه دریافت بخشی از اسناد دریافتی		۶۰۰/۰۰۰	۶۰۰/۰۰۰
۵			موجودی نقد حساب تصفیه دریافت بخشی از پیش‌پرداخت بیمه		۸۰/۰۰۰	۸۰/۰۰۰
۶			موجودی نقد حساب تصفیه فروش موجودی کالا		۳/۵۰۰/۰۰۰	۳/۵۰۰/۰۰۰

دفتر روزنامه شرکت تضامنی ناصری و شرکا

ردیف	تاریخ		شرح	عطف	بدهکار	بستانکار
	روز	ماه				
۷			موجودی نقد حساب تصفیه فروش ملزومات اداری		۷۰/۰۰۰	۷۰/۰۰۰
۸			موجودی نقد حساب تصفیه فروش وسایل اداری		۱/۷۰۰/۰۰۰	۱/۷۰۰/۰۰۰
۹			موجودی نقد اسناد پرداختی حساب تصفیه فروش ساختمان		۲/۰۰۰/۰۰۰ ۲/۵۰۰/۰۰۰	۴/۵۰۰/۰۰۰
۱۰			حساب تصفیه موجودی نقد پرداخت هزینه‌های تصفیه		۱/۰۰۰/۰۰۰	۱/۰۰۰/۰۰۰
۱۱			حساب‌های پرداختی موجودی نقد تسویه حساب‌های پرداختی		۱/۴۰۰/۰۰۰	۱/۴۰۰/۰۰۰
۱۲			حساب تصفیه سرمایه ناصری سرمایه سعیدی سرمایه توانا بستن مانده حساب تصفیه به سرمایه شرکا		۳۵۰/۰۰۰	۱۴۰/۰۰۰ ۱۴۰/۰۰۰ ۷۰/۰۰۰
۱۳			سرمایه ناصری سرمایه سعیدی سرمایه توانا موجودی نقدی		۳/۱۴۰/۰۰۰ ۲/۱۴۰/۰۰۰ ۱/۵۷۰/۰۰۰	۶/۸۵۰/۰۰۰

حساب‌های دریافتنی

① ۸۰۰/۰۰۰	② ۸۰۰/۰۰۰
-----------	-----------

اسناد دریافتنی

① ۷۰۰/۰۰۰	② ۷۰۰/۰۰۰
-----------	-----------

پیش‌پرداخت بیمه	
① ۱۰۰/۰۰۰	۱۰۰/۰۰۰ ②

موجودی کالا	
① ۳/۰۰۰/۰۰۰	۳/۰۰۰/۰۰۰ ②

ملزومات اداری	
① ۱۰۰/۰۰۰	۱۰۰/۰۰۰ ②

وسایل اداری	
① ۱/۵۰۰/۰۰۰	۱/۵۰۰/۰۰۰ ②

ساختمان	
① ۶۰۰/۰۰۰	۶/۰۰۰/۰۰۰ ②

ذخیره مطالبات مشکوک‌الوصول	
② ۱۰۰/۰۰۰	۱۰۰/۰۰۰ ①

استهلاک انباشته وسایل اداری	
② ۸۰۰/۰۰۰	۸۰۰/۰۰۰ ①

استهلاک انباشته ساختمان	
② ۱/۵۰۰/۰۰۰	۱/۵۰۰/۰۰۰ ①

حساب‌های پرداختی	
② ۱/۴۰۰/۰۰۰	۱/۴۰۰/۰۰۰ ①

اسناد پرداختی	
② ۲/۵۰۰/۰۰۰	۲/۵۰۰/۰۰۰ ①

سرمایه ناصری	
② ۳/۰۰۰/۰۰۰	۳/۱۴۰/۰۰۰ ①
⑫ ۱۴۰/۰۰۰	

سرمایه سعیدی

② ۲/۰۰۰/۰۰۰	۲/۱۴۰/۰۰۰ ①
⑫ ۱۴۰/۰۰۰	

سرمایه توانا

② ۱/۵۰۰/۰۰۰	۱/۵۷۰/۰۰۰ ①
⑫ ۷۰/۰۰۰	

حساب موجودی نقد

⑩ ۱/۰۰۰/۰۰۰	مانده ۶۰۰/۰۰۰
⑪ ۱/۴۰۰/۰۰۰	② ۷۰۰/۰۰۰
⑬ ۶/۸۵۰/۰۰۰	④ ۶۰۰/۰۰۰
	⑤ ۸۰/۰۰۰
	⑥ ۳/۵۰۰/۰۰۰
	⑦ ۷۰/۰۰۰
	⑧ ۱/۷۰۰/۰۰۰
	⑨ ۲/۰۰۰/۰۰۰
۹/۲۵۰/۰۰۰	۹/۲۵۰/۰۰۰

حساب تصفیه

② ۲/۴۰۰/۰۰۰	① ۱۲/۲۰۰/۰۰۰
③ ۷۰۰/۰۰۰	⑩ ۱/۰۰۰/۰۰۰
④ ۶۰۰/۰۰۰	⑫ ۳۵۰/۰۰۰
⑤ ۸۰/۰۰۰	
⑥ ۳/۵۰۰/۰۰۰	
⑦ ۷۰/۰۰۰	
⑧ ۱/۷۰۰/۰۰۰	
⑨ ۴/۵۰۰/۰۰۰	
۱۳/۵۵۰/۰۰۰	۱۳/۵۵۰/۰۰۰

مسائل

۱- محمد و فرهاد و داود شرکای شرکت تضامنی محمد و شرکا می‌باشند که به نسبت ۴ و ۳ و ۱ در سود و زیان شریک‌اند و ترازنامه پایان دوره شرکت تضامنی در تاریخ ۸۷/۱۲/۲۹ به شرح زیر است :

شرکت تضامنی محمد و شرکا
ترازنامه
به تاریخ ۸۷/۱۲/۲۹

۵۰۰/۰۰۰ حساب‌های پرداختی	۱۵/۵۰۰/۰۰۰ موجودی نقد
۱۰/۰۰۰/۰۰۰ سرمایه محمد	۵/۰۰۰/۰۰۰ ماشین آلات
۱۰/۰۰۰/۰۰۰ سرمایه فرهاد	۱۰/۰۰۰/۰۰۰ زمین
۱۰/۰۰۰/۰۰۰ سرمایه داود	
۳۰/۵۰۰/۰۰۰ جمع بدهی و سرمایه	۳۰/۵۰۰/۰۰۰ جمع دارایی‌ها

شرکا در تاریخ ترازنامه تصمیم به انحلال شرکت گرفتند و ماشین‌آلات به مبلغ ۶/۰۰۰/۰۰۰ و زمین به مبلغ ۱۴/۰۰۰/۰۰۰ به فروش رسیده و بدهی‌های شرکت پرداخت شد و هزینه‌های تصفیه به مبلغ ۲/۰۰۰/۰۰۰ ریال پرداخت شد.

مطلوبست : ثبت عملیات انحلال شرکت در دفاتر روزنامه و کل (به روش آنی).

۲- سمیر و هژیر شرکای یک شرکت تضامنی با نسبت‌های مساوی در سود و زیان هستند. در پایان آذر ۸۸ تصمیم به انحلال شرکت گرفتند. ترازنامه شرکت در تاریخ انحلال و نتیجه انحلال به شرح زیر است :

شرکت تضامنی سمیر و هژیر
ترازنامه
به تاریخ ۱۳۸۸/۹/۳۰

۱/۵۰۰/۰۰۰ حساب‌های پرداختی	۸۰۰/۰۰۰ موجودی نقد
۳/۹۰۰/۰۰۰ سرمایه سمیر	۱/۰۰۰/۰۰۰ حساب‌های دریافتی
۳/۹۰۰/۰۰۰ سرمایه هژیر	۳/۰۰۰/۰۰۰ موجودی کالا
	۴/۵۰۰/۰۰۰ وسایل نقلیه
۹/۳۰۰/۰۰۰ جمع بدهی و سرمایه	۹/۳۰۰/۰۰۰ جمع دارایی‌ها

(۱) حساب‌های دریافتی با تخفیف ۱۰٪ وصول گردید.

(۲) موجودی کالا به مبلغ ۲/۰۰۰/۰۰۰ ریال به سمیر واگذار گردید.

(۳) حساب‌های پرداختی با کسب ۲٪ تخفیف پرداخت و تسویه حساب گردید.

(۴) وسایل نقلیه به مبلغ ۳/۵۰۰/۰۰۰ ریال نقد به فروش رسید.

(۵) مخارج تصفیه به مبلغ ۶۰۰/۰۰۰ ریال پرداخت گردید.

مطلوبست: ثبت عملیات انحلال شرکت (به روش آبی) در دفاتر روزنامه و کل شرکت تا بسته شدن کلیه حساب‌ها.

۳- سامان و آرش و میلاد به ترتیب با نسبت‌های ۱ و ۳ و ۴ شرکای یک شرکت تضامنی هستند. شرکا تصمیم به انحلال شرکت گرفتند و ترازنامه شرکت قبل از انحلال به صورت زیر است.

شرکت تضامنی میلاد و شرکا

ترازنامه

به تاریخ ۸۹/۱۰/۲۰

دارایی‌ها:	بدهی‌ها:
موجودی نقد	۲۰/۰۰۰/۰۰۰
حساب‌های دریافتی	حساب‌های پرداختی ۱۵/۰۰۰/۰۰۰
کسر شود: ذخیره م.م (۳/۰۰۰/۰۰۰)	اسناد پرداختی ۹/۰۰۰/۰۰۰
خالص حساب‌های دریافتی	پیش دریافت درآمد ۱۰/۰۰۰/۰۰۰
۱۲/۰۰۰/۰۰۰	جاری میلاد ۸/۰۰۰/۰۰۰
جاری سامان	جمع بدهی‌ها
۵/۰۰۰/۰۰۰	۴۲/۰۰۰/۰۰۰
ملزومات	سرمایه‌ها:
۶/۰۰۰/۰۰۰	سرمایه سامان ۳۰/۰۰۰/۰۰۰
پیش پرداخت بیمه	سرمایه آرش ۲۰/۰۰۰/۰۰۰
موجودی کالا	سرمایه میلاد ۵۰/۰۰۰/۰۰۰
۲۴/۰۰۰/۰۰۰	جمع سرمایه شرکا
اثاثه اداری	۱۰۰/۰۰۰/۰۰۰
۳۰/۰۰۰/۰۰۰	سود انباشته
استهلاک انباشته اثاثه	۴/۰۰۰/۰۰۰
(۸/۰۰۰/۰۰۰)	
ارزش دفتری اثاثه	
۲۲/۰۰۰/۰۰۰	
ساختمان	
۶۰/۰۰۰/۰۰۰	
استهلاک انباشته ساختمان (۱۳/۰۰۰/۰۰۰)	
ارزش دفتری ساختمان	
۴۷/۰۰۰/۰۰۰	
جمع دارایی‌ها	جمع بدهی و سرمایه
۱۴۶/۰۰۰/۰۰۰	۱۴۶/۰۰۰/۰۰۰

سایر اطلاعات به شرح زیر در دست است:

(۱) حساب‌های دریافتی با وصول ۱۴/۰۰۰/۰۰۰ ریال تسویه و ملزومات به مبلغ ۳/۵۰۰/۰۰۰ ریال به میلاد

واگذار شد.

(۲) موجودی کالا به مبلغ ۴۵/۰۰۰/۰۰۰ ریال به فروش رسید.

(۳) پیش‌پرداخت بیمه پس از کسر ۳/۰۰۰/۰۰۰ ریال بابت مدت منقضی شده وصول گردید.

(۴) اثاثه اداری و ساختمان یکجا به مبلغ ۸۵/۰۰۰/۰۰۰ به فروش رسید.

(۵) حساب‌های پرداختی پس از کسر ۲٪ تخفیف پرداخت و تسویه حساب گردید.

(۶) اسناد پرداختی پرداخت شد.

۷) پیش دریافت درآمد با پرداخت ۱۲/۵۰۰/۰۰۰ ریال تسویه شد.
 ۸) مبلغ ۵/۰۰۰/۰۰۰ ریال بابت مخارج تصفیه و مبلغ ۱/۰۰۰/۰۰۰ ریال بابت هزینه آب و برق شرکت پرداخت شد.

مطلوبست: ثبت عملیات حسابداری انحلال شرکت به روش آنی در دفاتر روزنامه و کل شرکت.
 ۴- شرکت تضامنی فرهادی و شرکا در پایان سال ۸۸ منحل و ترازنامه آن در زمان انحلال به شرح زیر است:

شرکت تضامنی فرهادی و شرکا
 ترازنامه
 به تاریخ ۱۳۸۸/۱۲/۲۹

دارایی‌ها:	بدهی‌ها:
موجودی نقد	۵۲/۰۰۰/۰۰۰
حساب‌های دریافتی	۴۰/۰۰۰/۰۰۰ حساب‌های پرداختی
کسر شود: ذخیره م.م (۵/۰۰۰/۰۰۰)	۴۰/۰۰۰/۰۰۰ وام پرداختی
خالص حساب‌های دریافتی	۳۸/۰۰۰/۰۰۰ پیش دریافت فروش
جاری اسماعیلی	۲۱/۰۰۰/۰۰۰ جاری فرهادی
موجودی کالا	جمع بدهی‌ها
ملزومات	سرمایه:
پیش‌پرداخت اجاره	۵۰/۰۰۰/۰۰۰ سرمایه فرهادی
زمین	۲۰/۰۰۰/۰۰۰ سرمایه اسماعیلی
ساختمان	۳۰/۰۰۰/۰۰۰ سرمایه فرامزی
استهلاک انباشته ساختمان (۲۵/۰۰۰/۰۰۰)	جمع سرمایه شرکا
ارزش دفتری ساختمان	۱۰۰/۰۰۰/۰۰۰
وسایل نقلیه	سود انباشته
استهلاک انباشته وسایل نقلیه (۱۲/۰۰۰/۰۰۰)	۲۵/۰۰۰/۰۰۰
ارزش دفتری وسایل نقلیه	
جمع دارایی‌ها	جمع بدهی و سرمایه
۲۷۴/۰۰۰/۰۰۰	۲۷۴/۰۰۰/۰۰۰

سایر اطلاعات به شرح زیر است:

- حساب‌های دریافتی با وصول ۲۹/۰۰۰/۰۰۰ ریال تسویه شد.
- موجودی کالا به مبلغ ۵۵/۰۰۰/۰۰۰ ریال به فروش رسید.
- ملزومات و زمین یک‌جا به مبلغ ۳۶/۰۰۰/۰۰۰ ریال به فروش رسید.
- پیش‌پرداخت اجاره که در تاریخ ۸۸/۸/۳۰ برای یکسال پرداخت شده بود پس از کسر مدت منقضی شده وصول شد.
- ساختمان به مبلغ ۳۸/۰۰۰/۰۰۰ ریال به فروش رسید و وسایل نقلیه به مبلغ ۱۲/۰۰۰/۰۰۰ ریال به فرهادی واگذار شد.

- ۶) حساب‌های پرداختی پس از کسر ۵٪ تخفیف پرداخت شد.
- ۷) پیش دریافت فروش با پرداخت ۴۵/۰۰۰/۰۰۰ ریال تسویه گردید.
- ۸) وام پرداختی با پرداخت ۴۳/۰۰۰/۰۰۰ ریال تسویه شد.
- ۹) بابت تصفیه شرکت مبلغ ۲۶/۰۰۰/۰۰۰ ریال مخارج تصفیه و مبلغ ۹/۰۰۰/۰۰۰ ریال دستمزد مدیر تصفیه پرداخت شد.
- مطلوبست:** انجام عملیات حسابداری انحلال شرکت به روش تصفیه آبی با این فرض که اگر مانده حساب سرمایه شریکی بدهکار شد قادر به پرداخت آن نمی‌باشد.

تمرین‌های دوره‌ای

پرسش‌ها

- ۱- آیا ممکن است زیان شرکا در شرکت تضامنی، از میزان سهم‌الشرکه آنها در شرکت تجاوز کند؟ توضیح دهید.
- ۲- آزادی و رادپور، می‌خواهند یک شرکت تضامنی تشکیل دهند که در آن آزادی به طور تمام وقت و رادپور به طور نیمه وقت اشتغال داشته باشند. در صورتی که در شرکت نامه، ترتیب دیگری برای تقسیم سود پیش‌بینی نشده باشد، شرکا، به چه نسبتی در سود و زیان شرکت سهیم خواهند بود؟ توضیح دهید.
- ۳- یکی از شرکای یک شرکت تضامنی در شرف تأسیس، دارایی‌های زیر را از مؤسسه قبلی خود به عنوان قسمتی از سهم‌الشرکه، به شرکت جدید عرضه کرده است:
الف) ائانه اداری به بهای تمام شده ۱/۵۰۰/۰۰۰ ریال و استهلاک انباشته ۱/۰۰۰/۰۰۰ ریال.
ب) اتومبیل به بهای تمام شده ۱/۰۰۰/۰۰۰ ریال و استهلاک انباشته ۳۵۰/۰۰۰ ریال.
ج) مطالبات از اشخاص ثالث به مبلغ ۲/۰۰۰/۰۰۰ ریال.
شرکا موافقت کردند که ائانه اداری به قیمت دفتری و اتومبیل به بهای ۱/۵۰۰/۰۰۰ ریال ارزیابی گردد و صد درصد از مطالبات فوق قابل وصول تلقی شود.
به نظر شما دارایی‌های فوق چگونه باید در دفاتر شرکت جدید ثبت شود؟
- ۴- به نظر شما چه عواملی باید در تقسیم سود و زیان بین شرکای یک شرکت تضامنی، در نظر گرفته شود؟
- ۵- یکی از شرکای یک شرکت تضامنی، مایل است سهم‌الشرکه خود را به برادرش واگذار کند.
الف) آیا این امر منطبق با قانون تجارت است؟
ب) آیا سایر شرکا، ملزم به پذیرفتن شریک جدید هستند؟
ج) آیا خروج شریک مذکور از شرکت باعث انحلال شرکت می‌شود؟
- ۶- چه تفاوتی بین ورود یک شریک جدید به شرکت در دو حالت زیر وجود دارد؟
الف) از طریق خرید سهم‌الشرکه از شرکای موجود.
ب) از طریق آوردن سرمایه به شرکت.
- ۷- علوی و نوری، به طور مساوی در سود و زیان یک شرکت تضامنی سهیم‌اند و مانده حساب سرمایه آنها، به ترتیب ۴/۵۰۰/۰۰۰ ریال و ۲/۵۰۰/۰۰۰ ریال است. علوی با موافقت نوری نیمی از سهم‌الشرکه خود را به شیروانی می‌فروشد. در هر یک از دو حالت زیر، چه ثبتی در دفتر روزنامه شرکت باید انجام شود:
الف) اگر قیمت فروش ۲/۱۰۰/۰۰۰ ریال باشد.
ب) اگر قیمت فروش ۲/۶۰۰/۰۰۰ ریال باشد.
- ۸- چرا هنگام ورود شریک جدید به شرکت تضامنی، دارایی‌های شرکت مورد تجدید ارزیابی قرار می‌گیرد؟
- ۹- هنگام انحلال شرکت تضامنی:
الف) سود و زیان ناشی از تصفیه شرکت، چگونه بین شرکا تقسیم می‌شود؟
ب) مانده وجوه نقد پس از پرداخت بدهی‌های شرکت، چگونه بین شرکا تقسیم می‌شود؟

۱۰- بهمنی و الهامی، که به طور مساوی در سود و زیان یک شرکت تضامنی سهام‌اند، تصمیم به انحلال شرکت می‌گیرند. مانده حساب سرمایه آنها به ترتیب ۴/۵۰۰/۰۰۰ ریال و ۲/۸۰۰/۰۰۰ ریال است. پس از فروش کلیه دارایی‌های غیرنقدی و پرداخت بدهی‌ها، موجودی نقدی شرکت ۱۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال است.

مطلوبست:

الف) محاسبه سود یا زیان ناشی از تصفیه شرکت

ب) نحوه تقسیم سود یا زیان حاصله بین شرکا

ج) نحوه تقسیم وجوه نقد باقی مانده بین شرکا.

۱۱- رهامی، حیدری و طاهری، شرکای یک شرکت تضامنی هستند که در سود و زیان شرکت به ترتیب به

نسبت‌های ۲، ۲ و ۱ سهام‌اند. پس از تقسیم زیان‌های ناشی از تصفیه شرکت، حساب سرمایه رهامی دارای مانده بدهکار

به مبلغ ۹۰۰/۰۰۰ ریال گردید. چنانچه رهامی به علت ورشکستگی قادر به پرداخت بدهی خود نباشد، زیان حاصل به

چه کسانی و به چه ترتیبی، تحمیل خواهند شد؟

✓ پرسش‌های چهار گزینه‌ای ✕

۱- جمع منافع شریکی، طی یک دوره ۳۵۰/۰۰۰ و مانده حساب او در اول دوره ۸۰/۰۰۰ بدهکار و در آخر دوره

۱۰۰/۰۰۰ ریال بستانکار بوده است. برداشت‌های وی در آن دوره چقدر است؟

الف) ۳۷۰/۰۰۰ (ب) ۳۳۰/۰۰۰

ج) ۱۷۰/۰۰۰ (د) ۱۵۰/۰۰۰

۲- عنوان بستانکار ثبت «واگذاری» ساختمان شرکت تضامنی در هنگام تصفیه به یکی از شرکا چیست؟

الف) سرمایه شریک (ب) صندوق

ج) ساختمان (د) تصفیه

۳- در صورت خروج شریک از شرکت تضامنی، از کدام یک از اقلام زیر، سهمی به او تعلق می‌گیرد؟

الف) اندوخته‌ها (ب) سود تا تاریخ خروج

ج) افزایش حاصل از ارزیابی مجدد دارایی‌های غیرنقدی

د) هر سه مورد فوق

۴- ۴۰۰/۰۰۰ ریال از اسناد دریافتی یک شرکت تضامنی در تاریخ تصفیه، واگذار و بابت آن ۳۸۰/۰۰۰ ریال

دریافت می‌شود. مبلغ مابه‌التفاوت چه تغییری ایجاد می‌کند؟

الف) افزایش در حساب هزینه کارمزد (ب) کاهش حساب اسناد دریافتی

ج) کاهش در حساب تصفیه (د) افزایش در حساب صندوق

۵- با ورود شریک جدید به صورت خرید قسمتی از سهم شرکت یکی از شرکای قدیمی، مانده چه حسابی تغییر می‌کند؟

الف) سرمایه (ب) دارایی

ج) سرمایه شریک قدیمی

د) اندوخته

۶- مانده بدهکار حساب جاری شریکی در اول سال ۶۰/۰۰۰ ریال بوده است. اگر سهم سود او در آن سال ۱۵۰/۰۰۰ ریال بوده و ۱۴۰/۰۰۰ ریال نیز کالا برداشت نموده باشد، مانده حساب جاری او در ترازنامه پایان سال چه مبلغی است؟

الف) بدهکار ۵۰/۰۰۰

ب) بدهکار ۲۰۰/۰۰۰

ج) بستانکار ۱۰/۰۰۰

د) بستانکار ۹۰/۰۰۰

۷- حساب جاری شریک شرکت تضامنی، در کدام یک از موارد زیر بستانکار می‌گردد؟

الف) برداشت کالا

ب) برداشت وجه نقد

ج) منظور کردن سهم او از سود شرکت

د) پرداخت سهم سود او از شرکت

۸- سود یک شرکت تضامنی، از اول سال تا تاریخ ۱۳×۳/۱ که شریکی از شرکا فوت کرده (و در $\frac{1}{4}$ سود و زیان سهم بوده است) معادل ۱/۸۰۰/۰۰۰ ریال برآورد شده است. سهم سود او چقدر است؟

الف) ۴۰۰/۰۰۰

ب) ۴۵۰/۰۰۰

ج) ۶۰۰/۰۰۰

د) ۶۷۵/۰۰۰

۹- کدام حساب زیر منجر به کاهش سهم الشرکه شریک خارج شده می‌گردد؟

الف) کاهش ارزیابی مجدد دارایی‌های شرکت

ب) برداشت‌های وی

ج) مانده بدهکار جاری او

د) هر سه مورد

۱۰- در کدام ثبت زیر، حساب تصفیه بدهکار می‌شود؟

الف) فروش اثاثه

ب) بستن اندوخته

ج) بستن سود تصفیه

د) فروش ساختمان

۱۱- حسنی و حسینی که به نسبت $\frac{1}{5}$ و $\frac{4}{5}$ در سود و زیان یک شرکت تضامنی شریک هستند موافقت می‌کنند که ضمن دریافت مبلغی از علوی او را در $\frac{1}{6}$ سود و زیان شریک کنند. پس از ورود علوی، نسبت سهم سود حسینی کدام است؟

الف) $\frac{1}{6}$

ب) $\frac{3}{6}$

ج) $\frac{2}{6}$

د) $\frac{4}{6}$

۱۲- رضایی و وفایی در سود و زیان به نسبت $\frac{2}{3}$ و $\frac{1}{3}$ سهم‌اند. حمیدی به عنوان شریک جدید وارد شرکت شده است و در $\frac{1}{4}$ سود و زیان شرکت سهم می‌باشد. نسبت جدید مشارکت رضایی و وفایی در شرکت چقدر است؟

الف) $\frac{1}{4}$ و $\frac{3}{4}$

ب) $\frac{1}{4}$ و $\frac{1}{4}$

ج) $\frac{1}{4}$ و $\frac{1}{3}$

د) $\frac{1}{3}$ و $\frac{1}{4}$

۱۳- در شرکت تضامنی، کدام یک از موارد زیر صدق می‌کند؟

الف) شرکا به نسبت سرمایه، به کل بدهی شرکت تعهد دارند.

ب) هر یک از شرکا، نسبت به کل بدهی شرکت تعهد دارند.

ج) شرکا به نسبتی که در سود و زیان سهم هستند به کل بدهی تعهد دارند.

د) هیچ کدام

۱۴- هنگام بستن حساب تقسیم سود در شرکت‌های تضامنی، چه حسابی بستانکار می‌شود؟

الف) حساب سرمایه

ب) حساب سود و زیان انباشته

ج) جاری شرکا

د) تصفیه

۱۵- در هنگام تصفیه شرکت تضامنی، ماندهٔ بدهکار حساب جاری شرکا، به کدام حساب زیر بسته می‌شود؟

الف) به حساب بانک

ب) به حساب تصفیه

ج) به حساب سرمایه

د) تقسیم سود

۱۶- حساب تصفیه به حساب بسته می‌شود.

الف) سرمایه

ب) برداشت

ج) تقسیم سود

د) صندوق

۱۷- در هنگام تصفیه شرکت تضامنی، چنانچه بخشی از دارایی‌ها به شرکا واگذار شود، حساب به مبلغ

بدهکار می‌شود.

الف) تصفیه، قیمت تمام شده

ب) تصفیه، قیمت توافق شده

ج) تقسیم سود، قیمت توافق شده

د) جاری شرکا، قیمت توافق شده

۱۸- بهروزی و بهرامی در یک شرکت تضامنی به نسبت $\frac{2}{3}$ و $\frac{1}{3}$ سهم هستند. آنان مقرر کرده‌اند در سال ۵٪ سود تضمین شده به سرمایه آنها تعلق گیرد.

اگر سرمایه بهروزی 600000000 و سرمایه بهرامی 700000000 و سود سال جاری پس از کسر مالیات معادل

911000000 ریال باشد، باقی مانده سهم سود هر شریک پس از منظور نمودن سود تضمین شده سرمایه چقدر است؟

الف) حساب تقسیم سود و زیان (بدهکار) 911000000 ، بستانکار - حساب جاری بهروزی 474000000 ،

بستانکار - حساب جاری بهرامی، 437000000

ب) بدهکار - حساب تقسیم سود و زیان 650000000 ، بستانکار - حساب جاری بهروزی 300000000 ،

بستانکار - حساب جاری بهرامی 650000000

ج) بدهکار - تقسیم سود و زیان 261000000 ، بستانکار - حساب جاری بهروزی 174000000 ، بستانکار -

حساب جاری بهرامی 870000000

د) هیچ کدام

مسائل

۱- بهادری و شیرازی با تبدیل مؤسسات خود، یک شرکت تضامنی تأسیس کردند. شیرازی دارایی‌های زیر را

به عنوان سهم شرکت خود در شرکت جدید عرضه کرده است:

وجه نقد: 550000000 ریال - حساب‌های دریافتی: 325000000 ریال - موجودی کالا: 225000000 ریال -

دارایی‌های ثابت به بهای تمام شده ۳/۵۰۰/۰۰۰ ریال و استهلاک انباشته ۱/۸۰۰/۰۰۰ ریال.
طبق توافق بین شرکا:

الف) موجودی کالا به مبلغ ۲/۴۵۰/۰۰۰ ریال ارزیابی گردید.

ب) دارایی‌های ثابت به مبلغ ۱/۰۰۰/۰۰۰ ریال ارزیابی شد.

ج) بهادری مبلغ ۴/۰۰۰/۰۰۰ ریال وجه نقد بپردازد.

مطلوبست: ثبت سرمایه‌گذاری شرکا در دفتر روزنامه شرکت جدید.

۲- امیری و حسینی با سرمایه‌های به ترتیب ۴/۰۰۰/۰۰۰ ریال و ۶/۰۰۰/۰۰۰ ریال در یک شرکت تضامنی شریک‌اند. سهم سود هر یک را از سود ویژه شرکت پس از کسر مالیات به مبلغ ۴/۰۰۰/۰۰۰ ریال در هر یک از حالات زیر تعیین کنید.

الف) هیچ ترتیبی در مورد تقسیم سود و زیان در شرکت‌نامه پیش‌بینی نشده است.

ب) طبق شرکت‌نامه، ابتدا سودی به نرخ ۸ درصد در سال، نسبت به سرمایه شرکا محاسبه و باقی‌مانده سود به

نسبت ۲ و ۱ بین امیری و حسینی تقسیم شود.

ج) طبق شرکت‌نامه، به امیری و حسینی به ترتیب مبلغ ۱/۵۰۰/۰۰۰ ریال و ۱/۲۰۰/۰۰۰ ریال حقوق در سال

تعلق گیرد و باقی‌مانده سود به طور مساوی بین آنها تقسیم شود.

د) در شرکت‌نامه مقرر شود که ابتدا سودی به نرخ ۸ درصد در سال، نسبت به سرمایه شرکا، محاسبه و سپس به

شرح بند (ج) فوق عمل شود.

۳- مانده حساب سرمایه حامدی و فرهادی در اول فروردین ماه ۱۳×× به ترتیب ۴/۰۰۰/۰۰۰ ریال و

۵/۰۰۰/۰۰۰ ریال است و در شرکت‌نامه ترتیب خاصی برای تقسیم سود و یا زیان، پیش‌بینی نشده است. سود سال

۱۳×× شرکت ۴۵۰/۰۰۰ ریال پس از کسر مالیات است.

مطلوبست: ثبت‌های لازم در دفتر روزنامه شرکت در مورد تقسیم سود بین شرکا.

۴- در شرکت تضامنی فنایی و شرکا، مانده حساب سرمایه فنایی و رحمتی به ترتیب ۶/۰۰۰/۰۰۰ ریال و

۸/۰۰۰/۰۰۰ ریال می‌باشد. در تاریخ اول خرداد ماه، امیری و فوادی به عنوان شرکای جدید وارد شرکت می‌شوند.

امیری یک سوم از سهم شرکت فنایی را به مبلغ ۲/۵۰۰/۰۰۰ ریال و یک پنجم از سهم شرکت رحمتی را به مبلغ

۲/۰۰۰/۰۰۰ ریال خریداری می‌کند و فوادی مبلغ ۴/۰۰۰/۰۰۰ ریال وجه نقد بابت سهم شرکت به شرکت می‌پردازد.

مطلوبست:

الف) ثبت عملیات لازم در دفتر روزنامه شرکت در مورد شرکای جدید.

ب) محاسبه مانده حساب سرمایه هر یک از شرکا پس از ورود شرکای جدید.

۵- فاطمی و حیدری، شرکای یک شرکت تضامنی، تصمیم به انحلال شرکت خود می‌گیرند. آنان به طور مساوی

در سود و زیان شرکت سهام‌اند و مانده حساب سرمایه‌شان به ترتیب ۲/۰۰۰/۰۰۰ ریال و ۳/۰۰۰/۰۰۰ ریال است. مانده

وجوه نقدی پس از فروش دارایی‌ها و پرداخت بدهی‌های شرکت ۵/۰۰۰/۰۰۰ ریال است.

مطلوبست: تقسیم وجوه نقدی باقی‌مانده بین شرکا.

۶- بهاری و شوقی، تصمیم به تشکیل یک شرکت تضامنی گرفته‌اند. قرار است بهاری ۲/۰۰۰/۰۰۰ ریال و

شوقی ۳/۰۰۰/۰۰۰ ریال نقداً در شرکت سرمایه‌گذاری کنند و بهاری به طور تمام وقت و شوقی به طور نیمه‌وقت (یک

دوم ساعات کار) در مؤسسه مشغول به کار شوند. طرح‌های زیر برای تقسیم سود مورد بررسی است:

۱/۱ - به طور مساوی. ۱/۲ - به نسبت سرمایه. ۱/۳ - به نسبت زمان اشتغال در شرکت. ۱/۴ احتساب ۸ درصد سود نسبت به سرمایه اولیه و تقسیم باقی مانده به نسبت‌های ۳ و ۲ برای بهاری و شوقی. ۱/۵ احتساب سود به نرخ ۸ درصد نسبت به سرمایه اولیه و منظور کردن پاداش سالانه به ترتیب به مبلغ ۶۰۰/۰۰۰ ریال (بهاری) و ۳۰۰/۰۰۰ ریال (شوقی) و تقسیم بقیه سود به طور مساوی بین آنها.

مطلوبست: تقسیم سود ویژه با فرض این که سود ویژه شرکت پس از کسر مالیات، اولاً، ۳/۰۰۰/۰۰۰ ریال و، ثانیاً، ۱/۵۰۰/۰۰۰ ریال باشد.

۷- یوسفی و رسولی، در اول شهریور سال ۱۳×× یک شرکت تضامنی تشکیل داده‌اند. سهم شرکت یوسفی مبلغ ۷/۰۰۰/۰۰۰ ریال تعیین شده است. قرار است یوسفی قسمتی از دارایی‌ها و بدهی‌های مؤسسه قبلی خود را به شرکت جدید منتقل کند و معادل مابه‌التفاوت ارزش دارایی‌ها و بدهی‌های مذکور، تا مبلغ سهم شرکت مقرر، وجه نقد به صندوق شرکت بپردازد.

ارزش دفتری دارایی‌ها و بدهی‌های مذکور و ارزش مورد توافق آنها به شرح زیر است:

ارزش دفتری - ریال	ارزش مورد توافق - ریال
حساب‌های دریافتی	۱/۲۷۰/۰۰۰
ذخیره مطالبات مشکوک‌الوصول	۶۰/۰۰۰
موجودی کالا	۲/۲۲۵/۰۰۰
دارایی‌های ثابت	۱/۹۵۰/۰۰۰
استهلاک انباشته	-
حساب‌های پرداختی	۸۶۰/۰۰۰
اسناد پرداختی	۵۰۰/۰۰۰

همچنین، توافق می‌شود که سرمایه‌گذاری رسولی در شرکت جدید شامل کالا به ارزش ۲/۰۰۰/۰۰۰ ریال و وجه نقد به مبلغ ۵/۰۰۰/۰۰۰ ریال باشد. در شرکت نامه، ترتیبات زیر برای تقسیم سود و زیان پیش‌بینی شده است.

الف - محاسبه ۶ درصد سود نسبت به سرمایه اولیه شرکت.

ب - محاسبه حقوق سالانه به مبلغ ۹۰۰/۰۰۰ ریال (یوسفی) و ۱/۳۵۰/۰۰۰ ریال (رسولی) و تقسیم سود باقی مانده به طور مساوی بین آنها.

۱- ثبت‌های لازم را در مورد سرمایه‌گذاری شرکا در دفتر روزنامه شرکت جدید انجام دهید.

۲- سود ویژه شرکت پس از کسر مالیات در پایان سال مالی منتهی به ۲۹ اسفند ۱۳××، مبلغ ۳۵/۴۰۰/۰۰۰ ریال و برداشت یوسفی و رسولی طی سال مذکور به ترتیب ۷۰۰/۰۰۰ ریال و ۱/۴۵۰/۰۰۰ ریال بود. ثبت‌های لازم را برای بستن حساب سود و زیان و تقسیم سود بین شرکا در دفتر روزنامه انجام دهید و مانده حساب جاری شرکا را در پایان سال تعیین کنید.

۸ - موسوی، بخشنده و محمدی، شرکای شرکت تضامنی موسوی و شرکا که در سود و زیان به نسبت ۳ و ۲

و ۲ سهام‌اند در تاریخ اول آذر ۱۳×× تصمیم به انحلال شرکت خود گرفتند. مانده حساب سرمایه شرکا در آن تاریخ،

به ترتیب مبلغ ۷/۰۰۰/۰۰۰ ریال، ۵/۰۰۰/۰۰۰ ریال و ۳/۰۰۰/۰۰۰ ریال، موجودی نقدی ۲/۰۰۰/۰۰۰ ریال، ارزش دفتری سایر دارایی‌ها ۱۵/۵۰۰/۰۰۰ ریال و جمع بدهی‌های شرکت، ۲/۵۰۰/۰۰۰ ریال بود. با توجه به هر یک از مفروضات زیر، ثبت‌های لازم را در مورد عملیات تصفیه شرکت بنویسید.

الف) سایر دارایی‌ها به مبلغ ۱۹/۰۰۰/۰۰۰ ریال به فروش رسد؛ بدهی‌ها پرداخت و باقی‌مانده وجه نقد بین شرکا تقسیم شود.

ب) سایر دارایی‌ها به مبلغ ۸/۵۰۰/۰۰۰ ریال به فروش رسد؛ بدهی‌ها پرداخت و باقی‌مانده وجه نقد بین شرکا تقسیم شود.

پ) سایر دارایی‌ها به مبلغ ۳/۵۰۰/۰۰۰ ریال به فروش رسد؛ بدهی‌ها با تخفیف ۱۰۰/۰۰۰ ریال پرداخت و باقی‌مانده وجه نقد بین شرکا تقسیم شود. پس از پرداخت وجه نقد موجود به شرکا، شریکی که مانده حساب سرمایه او بدهکار است، بدهی خود را به شرکت پرداخت کند و مبلغ مذکور نیز بین شرکا تقسیم شود.

۹- ترازنامه شرکت تضامنی محمدی و ایمانی که شرکا به نسبت $\frac{3}{4}$ و $\frac{1}{4}$ در سود و زیان سهم می‌باشند، به شرح زیر است:

شرکت تضامنی محمدی و ایمانی

ترازنامه

به تاریخ ۱۳۰۰/۱۲/۲۹

بدهی‌ها:		دارایی‌ها:	
	۴۰۰/۰۰۰	۲۰۰/۰۰۰	موجودی نقد
	۴۰۰/۰۰۰	۲۰۰/۰۰۰	حساب‌های دریافتی
۸۰۰/۰۰۰		(۵۰/۰۰۰)	ذ.م.م
		۱۵۰/۰۰۰	خالص حساب‌های دریافتی
	۵۰/۰۰۰	۱۰۰/۰۰۰	موجودی کالا
	۵۰/۰۰۰	۴۰۰/۰۰۰	زمین
۱۰۰/۰۰۰		۱/۰۰۰/۰۰۰	ساختمان
		(۲۰۰/۰۰۰)	استهلاک انباشته
		۸۰۰/۰۰۰	ارزش دفتری ساختمان
	۸۰۰/۰۰۰	۵۰۰/۰۰۰	ماشین‌آلات
	۵۰۰/۰۰۰	(۱۰۰/۰۰۰)	استهلاک انباشته
۱/۳۰۰/۰۰۰		۴۰۰/۰۰۰	ارزش دفتری ماشین‌آلات
		۱۵۰/۰۰۰	اثاثه
<u>۲/۲۰۰/۰۰۰</u>	جمع بدهی‌ها و حقوق شرکا	<u>۲/۲۰۰/۰۰۰</u>	جمع دارایی‌ها

شرکا موافقت کردند که عادلخانی را طبق شرایط زیر در شرکت وارد کنند:

۱- عادلخانی مبلغ ۶۸۰/۰۰۰ ریال وجه نقد به حساب جاری شرکت واریز و در $\frac{1}{8}$ سرمایه و سود و زیان سهم

گردد.

۲- موجودی کالا به مبلغ ۱۲۰/۰۰۰ ریال، ماشین‌آلات ۴۵۰/۰۰۰ ریال، ساختمان ۷۰۰/۰۰۰ ریال و زمین ۶۰۰/۰۰۰ ریال ارزیابی شد و مخارج تجدید ارزیابی به مبلغ ۵۰/۰۰۰ ریال توسط شرکت پرداخت شد.

مطلوبست :

الف) ثبت تعدیلات لازم در دفاتر شرکت.

ب) ثبت ورود شریک جدید.

ج) محاسبه نسبت‌های جدید سود و زیانی شرکا

د) تهیه ترازنامه جدید شرکت در تاریخ ۱۳××/۱۲/۲۹

۱۰- ترازنامه شرکت تضامنی دوانی و شرکا در پایان سال ۱۳×۲ به شرح زیر می‌باشد :

شرکت تضامنی دوانی و شرکا

ترازنامه

به تاریخ ۱۳×۲/۱۲/۲۹

۱/۷۰۰/۰۰۰	حساب‌های پرداختنی	۴/۰۰۰/۰۰۰	موجودی نقد
۱/۵۰۰/۰۰۰	سرمایه دوانی	۱/۰۰۰/۰۰۰	حساب‌های دریافتنی
۲/۸۰۰/۰۰۰	سرمایه خالدی	۵/۰۰۰/۰۰۰	موجودی کالا
۲/۷۰۰/۰۰۰	سرمایه اکبری	۱/۸۰۰/۰۰۰	ماشین‌آلات
۲/۵۰۰/۰۰۰	سود تقسیم نشده سال ۱۳×۲	(۶۰۰/۰۰۰)	استهلاک انباشته
		۱/۲۰۰/۰۰۰	ارزش دفتری
<u>۱۱/۲۰۰/۰۰۰</u>	جمع بدهی و سرمایه شرکا	<u>۱۱/۲۰۰/۰۰۰</u>	جمع دارایی‌ها

در شرکت‌نامه موافقت شده است که آقای دوانی مبلغ ۳۰۰/۰۰۰ ریال به عنوان حق مدیریت دریافت دارد و به سرمایه شرکا ۱۰٪ بهره تعلق گیرد و باقی‌مانده سود، به نسبت مساوی بین شرکا تقسیم شود.

پس از تقسیم سود و انتقال سود هر یک به حساب جاری آنان، شرکا تصمیم می‌گیرند که آقای امانی را با سرمایه ۳/۰۰۰/۰۰۰ ریال و شرایط زیر به عنوان شریک جدید بپذیرند :

۱- تقسیم سود در شرکت جدید به نسبت سرمایه باشد و امانی سرمایه خود را نقداً بپردازد.

۲- موجودی کالا به مبلغ ۵/۰۰۰/۰۰۰ ریال و ماشین‌آلات به مبلغ ۱/۵۰۰/۰۰۰ ریال ارزیابی شود.

۳- اثرات ناشی از تجدید ارزیابی‌ها، به حساب جاری منتقل شود.

۴- مانده حساب جاری شرکای قبلی نقداً به آنها پرداخت گردد.

مطلوبست :

۱- تهیه جدول تقسیم سود در شرکت قبلی و انتقال سهم هر یک از شرکا به حساب جاری آنها.

۲- ثبت تعدیلات فوق و ورود آقای امانی به شرکت در دفتر روزنامه و کل.

۳- تهیه ترازنامه شرکت جدید.